

SANDARA
DAKBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
 Prenumerata metams:
 Amerikoje 2.00
 Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
 Pajamai metui:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
 LITHUANIAN WEEKLY
 Published by Lithuanian National
 League of America.
 Consisting of 95 Branches, Located
 in all largest cities of the U. S. A.
 Represents over 100,000 Lithuanians
 in New England, and about 700,
 000 in the United States
 UNIVERSITY OF ILLINOIS
SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

Nr. 24 Tel. So. Boston 2408 SO. BOSTON, MASS. BIRŽELIO 14, 1928 Kaina 5 centai METAI XV

Lietuva Tautų Sąjungoj

Geneva, birž. 6 d. Ass. Press pranešimu birželio 6 d. praėjo Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje dant pastangų priversti Lietuvos premjer. Voldemarą atsisakyti nuo jo klaidingo kelio ir privesti prie sutvarkymo taikingų santykių tarpe Lietuvos ir Lenkijos.

Anglijos Sir Chamberlainas ir Prancuzijos Paul Boncour abudu buvę "giliai surūpinę" kad nieko nepašalintų per šešius mėnesius, kada M. Voldemaras ir Pilsudskis Tarybos narių akyvaizdų paspaudė viens kitam rankas ir užsakė taikos garbei giedoti Te Deum.

Abudu valstybių vyrai nurodinę į pavojus Europos taikai ir veikę Lietuvos premjero "patriotiškos pareigos supratimu" bet Voldemaras savo pompadurą (stačius plaukus) nuolat pašiausęs ir kietą sprandą į keturlampius pečius štraukęs rodėsi visai patenkintas savo pozicija.

Tik vienas atstovas tai yra Vokietijos von Šubertas dalinai palaikė Voldemaro poziciją, nurodydamas, kad tikrai nėra galima taip greit susitaikinti, kuomet ginčas tęsėsi tiek

ilgą laiką. "Ak, mister Voldemaras, jus turite mūsų simpatijas ir mes norime daryti visa, ką galime padėti pabaigti jums ginčus garbingai ir taikingai. Neatstumk tų simpatijų. Mažos tautos daugiau kai didžios reikalingos savo draugingų tautų simpatijos", pasakė Chamberlainas. Bet Voldemaras pareiškė, kad atstovai diskutuodami lenkų laisvųjų slaptame posėdyje uždavė jam burną ir neleido kalbėti apie lietuvių padėtį Vilniaus krašte. Jis patiekęs rezoliucijos substituta kurs buvo atstovų atmetas vardinu balsavimu.

Geneva, birželio 6 d. A. P. — Maziukas Lietuvos diktatorius Augustinas Voldemaras pasekmingai parodė nepaisą visos Tautų Sąjungos Tarybos atstovų, išlaikydamas gyvą savo krašto pretenziją prie Vilniaus, kurį Lenkai karo žygiu okupavo 1920 m. Jis užkirto atstovų bandymą praversti rezoliuciją, reikalaujančią skubiai likviduoti Lenkų Lietuvių konfliktą.

Tarybos prezidentas Amaro, Cuba, patiekė rezoliuciją, kad ligi rugsėjo mėnesio posėdžio, kada vėl susirinks Taryba, būtų

tarp Lietuvos ir Lenkijos susitarta ir visi atstovai nubalsavo "Yes" (taip), tik vienas Voldemaras nubalsavo "No." Tokiu būdu rezoliucija, kuriai reikėjo velti balsų šutikimo, tapo atmetama.

Nei grąšiniai represijomis, nei atstovų įkalbinėjimai nepajudino Voldemaro, kurs atkakliai spyrėsi bet kuriam laiko apribojimui, per kurį būtų susitarta su Lenkais ir davė suprasti, kad jokia rezoliucija nepraeis, kuri verstų Lietuvą išsižadėti Vilniaus krašto.

Galop Chamberlainas pasiūlė atidėti Lietuvos Lenkijos klausimą sekančiam rugsėjo mėn. posėdžiui. Voldemaras atsakė: "Lai bus ši kartą vienbalsiai. Aš ir balsuoju už tai."

Daugelis atstovų susirūpinę, kad Lenkų Lietuvių konflikto pratęsimas yra pavojingas Europos taikai.

T. S-ga Tikisi Lietuvą Sutaikinti su Lenkais

Chicago D. News iš Genevos birž. 9 d. rašo, kad ką tik praėjęs Lietuvių Lenkų ginčas Tautų Sąjungoj po įspėjimo Lietuvos diktatoriui Voldemarui, nukeltas ir įdėtas T. S. rudens sesijos dienotvarkėn. Nežiurint gaunamos iš Sov. Rusijos ir Vokietijos paramos (?) Lietuva laipsniškai busianti priversta atnaujinti su Lenkais gerus santykius.

Ir Federantai Ruošė perversmą

Konfiskavo Darbo federacijos laikr. "Darbininką". Buv. valstybės kontrolierius dr. Milčiūnas areštuotas ir perduotas teismui už ruošimą perversmo. Ambrozaitis pabėgo užsienin.

15 Užmušta 20 Sužeista Traukinio Nelaimėje

Vokietijoje Munchen Frankfurto traukiniui nušokus nuo bėgių užmušta 15 ir sužeista 20 žmonių.

ŠVEIKINAME Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Metinį XIV Seimą Baltimorėj ir linkime taip pat pasiryžusiai nešti aukštai iškeltą gražią tautybės ir demokratybės vėliavą per 15-tus mūsų idejinės Organizacijos gyvenimo metus kaip ji, nežiurint visokių skaudžių patyrimų, yra išnešta per pirmuosius keturiolika metų. Tvirtai tikime, kad atnešti svetimi, kenksmingi mūsų demokratin. tautai diktatura ir kitoki eksperimentai greit praeis, nepalikę tautoj žymesnių pėdsakų ir demokratinė idėja, laisvė ir vienybė kaip vienintelė sąlyga mūsų tautai kilti kulturoj vėl užviešpataus.

ALT. Sandaros Centro Valdyba, Redakcija ir Administracija

'ITALIA' SU GEN. NOBILE NEPRAŽUVO, BET SUNKU BUS IŠGELBĖTI

Italijos balionas "Italia" kurs gegužės 25 d. dingo grįždamas iš šiaurės ašygalio, susekta esąs nukritęs ant sausumos 20 mylių šiaurėj nuo North East Land. Tai yra mažos kalnuotos salukės be jokios gyvybės, pilnos uolų ir ledų. Susikalbėta per radio, kurį matyt gen. Nobile sugebėjo pasitaisyti. Dalis lakunų esą susižeidę balionui nukrintant, šiaip maisto ir parėdalų turį. Vyksta ekspedijoj su šuniu ir rogėmis, tikėdami iuos kaip nors pargabenti gyvus, nors privažiavimas į tą pasaulį yra labai sunkus ir pavojingas.

Birželio 11 d. žiniomis balionas "Italia" yra nukritus ant ledo 20 mylių nuo sausumos. Du sunkiau sužeisti lakunai skubiai gabenami, bet labai didelis pavojus jiems parvežti į sausumą, nes ledas yra suskilęs dideliais grioviais ir vėjo nešiojamas į vairias kryptis. Tenka kabinėtis ant ledų ir vėl leistis valtelėmis į vandenį.

Likusiai daliai išgelbėti viena tik viltis Sov. Rusijos ledlaužis laivas, kurs jau išplaukė pagalbon. Maisto turi dar 6 savaičių. Dabar visų šiaurės žinovu rupestis, kaip išgelbėti tuos 18 žmonių.

Birželio 12 d. žiniomis orlaivio "Italia" žmonės randasi dideliame pavojų. Vienas yra užmuštas benūkrintant. Trys yra išėję pėsti ieškoti sausumos, bet nėra vilties, kad gyvi pasiektų. Kiti randasi ant ledo be priedangos. Orlaivį vėjai munešė nežinia kur.

PACIFIKO LAKUNAI PASIEKĖ AUSTRALIJĄ

Brisbane, Australija, birželio 9 d. čia atskrido nugalėję dideles audras ir pavojus per 8 dienas perskridę arti 8000 mylių su sustojimais Honolulu ir Fijis salose 4 lakunai orlaiviu "Southern Cross" Iš čia jis dar turi lėkti 500 mylių į Sydney Australijos miestą pietų pakrašty. Jie turėjo daug šimtų mylių kirsti per audras ir žaibus, buvo audros numesti iš aukštybių ligi pat arti jurių paviršio. Australija juos sutiko su didžiausiomis iškilmėmis.

JACK SHARKEY IMSIS BIRŽEL. 19

Lietuvis garsus boksininkas Jack Sharkey žuikaukas išvyko į New Yorką ruoštis kumštynėms su Leo Gates birželio 19 d.

Paolino Uzezum specialiai pakviestas kumštynių menagerio Tex Rikardo atvykti iš Ispanijos, kur dabar jis randasi, kumščiuotis su Jack Sharkey. Kada turės įvykti, dar neskelbiama.

KOMARAS IMSIS SU STASIAKU

Ateinantį ketvirtadienį birželio 14 d. Bostone įvyks svarbios ristinės tarpe mūsų čempiono Buliaus Komaro ir lenkų Stasio Stasiako. Tos ristinės skaitytos busiant svarbiausiomis šiame sezone. So. Bostonietis lietuvis T. Planskis vėl laimėjo Naujos Anglijos olimpiadų bėgime ir šokime i aukštį.

HOOVERIS BUS NOMINUOTAS

REPUBLIKONŲ KONVENCIJA JAU PRASIDĖJO

Kansas City, Mo. Birželio 12 d. čia prasideda Amerikos Republikonų partijos konvencija nominuoti kandidatams į prezidentus ir vice-prezidentus. Spauda jau pilna visokių spėjimų už ir prieš. Bet kaip tikrai bus geriausiai pati konvencija parodys.

Washington, 6. VI. Prezidentas Coolidge žadęs pranešti Republikonų konvencijai Kansas City, kad jis jokiū būdu nenominuos toliau į prezidentus.

Daug vilties už Hooverį Dauguma žymių vadų ir žurnalistų tiki, kad Hooveris tikrai bus republikonų konvencijoj nominuotas kandidatu į prezidentus.

500.000 DEMOKRATŲ PRIEŠ SMITHĄ

Birmingam, Ala. 6. VI. Metodistų vyskupui H. M. Dubose vadovaujant renkama 500,000 parašų po protestu demokratų konvencijai, reikalaujant kad Smith nebutų nominuotas. Jei New Yorko gubernatorius bus nominuotas, vyskupas pasakė, tai mes ne eisime prie republikonų.

Liet. Tautininkų Partijos pirmininką L. Noreiką nušovė karininkas tautininkas, pavardė Okulic Kazarin.

PAGAUTAS MERGAITĖS NUŽUDYTOJAS

Pereitą savaitę buvo rastas nužudytos mergaitės iš So. Boston Mary Mahan kunas prie Blue Hill pakalnėj užmuštos 9 šuviais iš revolverio. Tuojau tapo sužinota, kad ją buvo išsiųsęs taxicab vežikas sironas John Tartar, vienas So. Boston taxi kompanijos šoferis. Žmogžudys po to pasislėpė, bet po kelių dienų jis atėjo pats į policiją ir prisipažino buvęs labai girtas ir neatsimėnas, kas ten atsitikę, tik atsimenas girdėjęs šuvius. Žmogžudys, žinoma, sumetas. Paskutiniu laiku labai daug niekšybių abelnai pradeda darytis automobiliuose, kur merginos taip mieliai pasiduoda visokiems tipams vežiojamos ant "good time". Kad nors lietuvaiteis šis šurpus atsitikimas kiek suvaldytų, nes ir mūsų mergaitės labai mėgsta "reidus" su visokiais italais bei airišiais.

Detroit News iš birželio 6 d. praneša žinią, kad žinomasis Detroitie lietuvis advokatas Juozas P. Uvieckas išstatė savo kandidatūrą į County Treasurer. Sąryšy su savo kandidatūra gerb. Uvieckas yra pakelbęs praktišką tokio urėdo reformą. Plačiau bus kitame numery.

8-TAS METINIS
A.L.T.S. PIRMO APSKRIO PĪKNIKAS!
 LIET. TAUTIŠKAM PARKE, METHUEN, MASS.
 PRIE NORTH LOWELL ROAD
Liepos-July 4 d.
1928 m.
 Pīknikas prasidēs 11:30 šokiai 1:30 val. po piet.
 Visi rengkitēs dalyvauti!

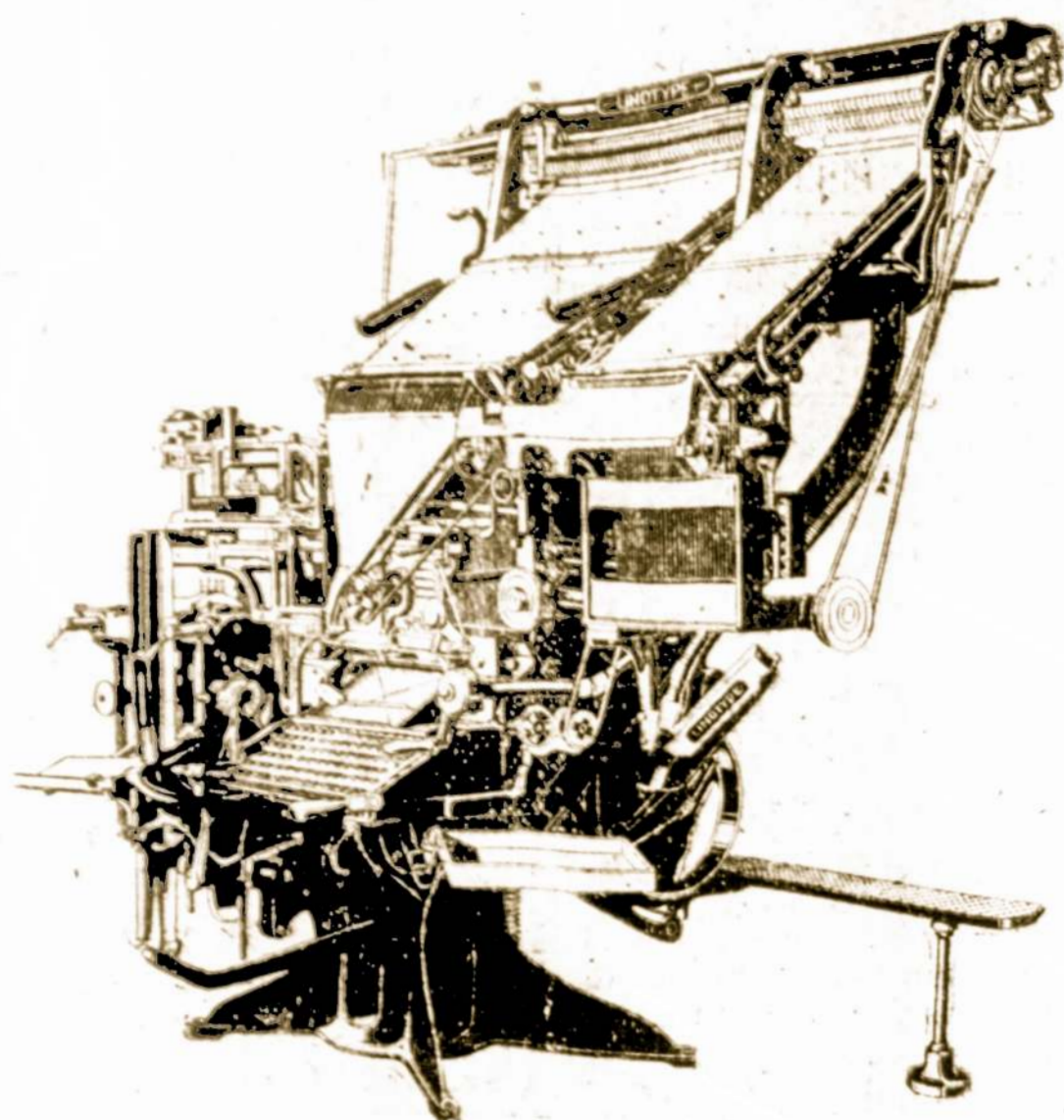
JUS Galite turėti geriausį The Ongwal Perfect Blend

Nepriimkite netikrą rušį nuo pardavėjų. Pardavėjai rašykite:
UNITED WHOLESALE GROCERY CO.
 H. E. Show Co. Worcester, Mass.

Visi Connecticut Lietuviai Dalyvaukit II-ro Apskricio Pīknike!
Nedēlioje, Birželio-June 17, 1928 m., Linden Park, Union City, Conn.

A.L.T. Sandaros Reikalai

SANDAROS NAUJOJI MASINA "LINOTYPE"

"SANDAROS" MASINA JAU GATAVA. PO SEIMO TUOJAU BUS PARVEŽTA Į DARBĄ

Užpirktoji New Yorke Linotype mašina jau paruošta ekspedicijai ir gali būti bile diena parvežta. Laukiama ALTS. Seimo, kurs galutinai nustatys del Centro ir spaustuves palikimo ar perkėlimo, kad po Seimo galima tuojau mašiną pargabenti ir pradėti su nauja mašina naują darbą.

Kuopos kviečiamos, kurios dar nesuspėjo, savo paskyrimus persiųsti Seimui. Taip pat visi Sandaros veikėjai kviečiami ruošti talkon naujam pagerintam mūsų laikraščiu padėti raštais, darbais, garsinimais ir naujais skaitytėjais.

SANDAROS MASINOS PIRKIMO FONDAN PRISIDĖJO WATERBURY IR NEW BRITAIN, CONN.

Gerb. Sandaros Administracija:

Mes ALTS. 11 kuopa Waterbury, Conn. turėjome susirinkimą birželio 5 d. ir svarstėme naujos mašinos virkimo reikalą. Nors mūsų išdas ir silpnas, bet mūsų nariai matydami svarbų reikalą nepasilieka neatsilikę savo užduoties, tauri ir sumetėme po kelis dolerius, padarydami \$50.00, kurios ir prisiunčiam del naujos mašinos.

Taipgi sykiu prisiunčiu kita \$50.00 nuo New Britain ALTS. 32 kuopos, kuri jau praeitą žiemą buvo padėjus pas mane, kaip II Apskričio Izdininką.

Su pagarba

M. K. Krugelis

Nuo Administracijos: A. L. T. Waterburio 11 kuopos ir New Britaino kuopos po \$50.00, tai yra viso \$100.00 gauta, už ką abiem kuopoms ir jų veiklioms valdyboms bei visiem pavzdzingiems nariams tariama širdinga padėka.

MUSŲ KONTESTININKŲ STOVIS

P. A. Dėdynas, Worcester, Mass. pointų 16,103
V. Alksninis, New Haven, Conn. 1,176
B. Vedeikis, Hartford, Conn. 888
K. P. Jurgeliumas, Montello, Mass. 990
P. Motuzas, Detroit, Mich. 635
K. Kindaras, Lowell, Mass. 550
P. P. Pilipauskas, New Britain, Conn. 483
V. P. Ručinskas, Waterbury, Conn. 350
K. Songaila, Dorchester, Mass. 250
J. Vilkas, Naugatuck, Conn. 206
J. Ambroziejus, Brooklyn, N. Y. 100
A. Dembinas, Baltimore, Md. 50
J. Kasputis, Kenosha, Wis. 22

P. A. Dėdynas, Kontesto Vedėjas

L. G. NATKEVICIUS STOJŲ Į KONTESTA

L. G. Natkevičius, Sandaros kontestininkas Waterbury, Conn.

Waterbury, Conn. Birželio 4 d. laikytame ALTS. kuopos susirinkime atsiskaičius V. Ručinskui, jo vietą išrinktas kontestininku žinomas veikliausias sandarietis L. G. Natkevičius, kurs tik delto nestojo iš pat pradžių į kontestą, kadangi ilgą laiką sirgo ir gulėjo ligoninėje. Dabar p. Natkevičius laimingai pasveiko ir stoja vėl aktingai dirbt organizacijos labui. Daug kloties ir pasisekimo mūsų senam veikėjui.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ VISUOMENĖS, PROFESIJOS IR PRAMONĖS KALENDORIUS

SVETAINĖ

Lietuvių Svetainė, 851-853 Hollins st. Visas turtas apie \$200,000.00.

"Tokios puikios svetainės tarpe Amerikos lietuvių nėra." — Antanas Sodeika, Lietuvos Valstybės Operos Artistas.

"Baltimorės Lietuvių Svetainė, puikiausia iš visų Amerikos lietuvių svetainių." — Artistas Pilka.

BAŽNYČIA

Sv. Alforšo Lietuvių Rymo Katalikų Bažnyčia, Juozas Lietuvininkas, klebonas, Bažnyčia, svetainė, ir buvainės vertinama apie \$1,000,000.00.

KLIUBAI

Lietuvių-Amerikonų Atletų Kliubas, 539 Washington Blvd. Nuosavas namas su nemažai kambarių; turtas siekia iki \$50,000.00.

Lietuvių Amerikos Demokratų Kliubas, 541 Washington Blvd. Nuosavas namas, gerai įrengta; turtas siekia apie \$8,000.00.

Naujas Lietuvių Amerikos Demokratų Kliubas, 300 Bloke W. Lombard Street; vietą renduoja.

Lietuvių Amerikos Piliėjų Kliubas (vyrų); susirenka Lietuvių Svetainėje. Lietuvių Moterų Amerikos Piliėjų Kliubas, susirenka Lietuvių svetainėje.

Lietuvių Respublikonų Kliubas, 843 Hollins st., vietą renduoja.

Lietuvių Jaunųjų Vyrų Politiskas Kliubas, S. Fremont Ave., vietą renduoja.

KNYGYNAS

Lietuvių Tautiskas Knygynas turi apie 1000 egz. knygų; Randasi Lietuvių Svetainėje.

PASALPINES DRAUGYSTĖS

D. L. Kunigaikščio Kestučio Draugija, narių virš 400; turtas virš \$41,000.00

D. L. Kunigaikščio Mindaugo Draugija, narių apie 500; turtas virš \$20,000.00.

Sv. Kazimiero Draugija, turi apie 100 narių.

Sv. Jurgio Draugija, turi apie 100 narių.

TARYBA

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba, susideda iš veik visų didesnių organizacijų delegatų.

MOKSLO IR MENO Lietuvių Meno ir Mokslo Draugija, susirenka Lietuvių Svetainėje.

KULTŪROS Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa.

POLITIKOS IR KULTŪROS Amerikos Lietuvių Tau-

A.L.T. Sandaros Seiminis IŠVAŽIAVIMAS

Rengia Sandaros 5 kuopa

NEDELIOJ, BIRŽELIO 17-TO, 1928 M

PRANCKEVIČIAUS DARŽE

Holly Neck, Middle River

BALTIMORE, MD.

Šiame išvažiavime dalyvaus daug svečių delegatų iš visų lietuvių kolonijų.

Kalbės Adv. F. J. Bagočius.

Fotografas V. Velžis trauks paveikslus.

Bus skanaus pasisotinimo.

Busai išeis nuo Lietuvių Svetainės, kampas Hollins and Parkin Street, kaip 11 A. M.

Ižangos į išvažiavimą nebus.

Visus kviečia RENGĖJAI

tinės Sandaros 5ta kuopa. Lietuvių Socialistų Sąjungos 14 kuopa.

APDRAUDOS IR KULTŪROS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 64 kuopa.

Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo Amerikoje kuopa.

Liet. Rymo Kat. Moterų Sąjungos 8ta kuopa.

JAUNIMO

Lietuvos Vyčių kuopa.

FINANSINĖS ISTAIGOS

First Lithuanian Building Association, 112 N. Green Street,

Lithuanian - American Loan and Savings Association, W. Lombard st. ir S. Fremont ave.

Lithuanian Hollins St. Hall Building and Loan Association, Lietuvių svetainės name.

Lithuanian National Building and Loan Association, 700 W. Lombard st.

ADVOKATAI

Nadas Rastenis, 700 W. Lombard St.

Vincas F. Laukaitis, 851 Hollins St.

Jonas Laukaitis, 851 Hollins St.

GYDYTOJAI

Dr. Jonas Bučnis, 37 S. Stricker St.

Dr. Antanas Bučnis, 37 S. Stricker St.

Dr. Jonas Skladauskas, 642 Washington Blvd.

Dr. I. B. Broniušas, 3037 O'Donnell St.

Dr. B. Lelišienė, Franklin, Sq. Hospital.

DENTISTAI

Dr. B. K. Vencius, 39 So. Stricker st.

Dr. A. Zelvis, Drivers & Mechanic Bank Building.
Dr. E. W. Zilinskas, Washington Blvd.

INZINIERIAI

A. G. Denbinas, J. A. Venskaitis, A. Sekevičius, V. Vaitkus.

APTIEKORIAI

Petras Simušas, 700 W. Lombard Street.

Juozas Kaluška, 800 W. Lombard Street.

Leonora Kaipūtė, Mt. Sinai Hospital.

MOKYTOJOS

Ona Česniūtė, Viktorija Česniūtė.

BATŲ KRAUTUVĖ

K. C. Liutkus, 101 S. Fremont Avenue.

GRABORIAI

Jonas Grebliauskas, 423 S. Paca Street.

Kazys Kučauskas, 637 S. Paca Street.

NEJUDINAMO TURTO AGENTŪROS

Lithuanian Realty Agency; Stasys Janušas vedėjas; 700 W. Lombard Street.

Century Realty Agency, Frances Velžis vedėja, 749 W. Baltimore st.

Ambrozas Laukaitis, 851 Hollins street

LAIVAKORČIŲ AGENTAI

Petras Lazauskas, 21 N. Carey Street.

Juozas Vasiliauskas, 112 N. Green Street

TAIKOS TEISĖJAS — "Magistrate at Large" Nadas Rastenis, 700 W. Lombard St.

NOTARAI

Stasys Janušas, 700 W. Lombard Street.

Petras Simušas, 701 W. Lombard Street.

Juozas Vasiliauskas, 112 N. Green Street.

Ona Bučniūtė, 37 So. Stricker st.

FOTOGRAFAI

Vincas Velžis, 749 West Baltimore Street.

KEPTUVĖS

Jonas Vilkas, 237 S. High Street.

Aleksandras Mikalajunas, 508 S. Paca Street.

VALGYKLOS

Elzė Griksienė, 644 W. Baltimore Street.

Strumskis, South Paca Street.

GARAGE'EI

William Kelley (Kilikėvičius), 512 Washington Blvd.

Phillips Bros. Garage (Pilipauskų) Pennsylvania Ave.

Valgomų daiktų krautuvių, "lengvų gėrimų", ir siuvėjų dirbtuvių yra šimtais bei desėtkais, ir juos sunku susėkti bei statistikuoti.

Baltimorėje yra apie 10,000 lietuvių. Apie aštuonios dešimt nuosimėjų šeimynų gyvena savo namuose. Apie šesios dešimtys nuos. šeimynų (nemažai jų tarpe pavienių) turi automobilius. Apie ketu-

riosdešimtys nuosimėjų šeimynų turi savo kempes (šiuorus). Keturiose Boffrose (Building and Loan Asso.) sudėta pinigų apie \$3,000,000.00.

PRIERASAS: Jei šiame gūrase kas nors biskį "ne taip" kaip ištikrųjų yra — jei kó antrašas ne toks, arba kas su skaitlinėms nesutiktų, etc. — tai tas įvyko todėl, kad ant greitųjų sunku padaryti geresnė statistiką. Tie broožai yra patiekta suteikti kiek galima informacijų apie Baltimorės lietuvius ir jų stovį.

Baltimorėje gyvena Dr. Jonas Šliupas apie 1890-tuose metuose, ir su pagalba kitų įkurė Lietuvių Mokslo Draugiją, kuri tais laikais gana pasekmingai veikė.

Baltimorėje ėjo mokslą: Dr. Jonas Šliupas, Dr. Greičiūnas, Dr. Baltrušaitienė, Dr. Naikelis, Dr. Zimantas, Dr. Matulaitis, Dr. Ringaila ir kitų, neskaityt vietinių.

B. Velžis, Baltimorietis, gyvenęs Bostone, išvažiavo apie kovo mėnesį važiuoti aplink pasaulį; neseniai rašė iš Aigipto. Apie vidurį vasaros bus vėl Baltimorėje.

BALTIMORĖS DIDISAI GAISRAS

Vasario 7, 1904, iškilo vidurmiestyje gaisras ir tęsėsi iki vasario 8 nakties. Išdegė miesto centras, apimant 46 blokus, kurie sudarė 140 akrų plotą. Nuostolių buvo virš \$100,000,000. Atstatymas kainavo virš \$500,000,000.

PASAKA APIE TAI, KAS IR KUO BALTIMORĖJ ŽINOMAS

ANTANAS KURELAITIS

Pasakysiu pasaką, kaip asaka, storą kaip tvorą, kudą kaip dudą, placią kaip sveciá, smailią kaip ylą, apie Baltimorės Lietuvių istoriją, garsius žmones, ir prašysiu visų malonės klausyti ir širdžiai paklausyti ir užgirsti, ką aš, Rusų Japonų karėvis, turju pasakyti.

Vakaras gražus ir tylus, mano pipkė gerai dega, o mano mintys atgal bėga, i tuos laikus, kai dar pirmieji lietuviai i Baltimorę atvažiavo, sunkios duonutės jie tada ragavo. Apie 1880 metus, Vincas Jakubauskas ir Vincas Bielys, abu Vincai, abu kriaučiai, čia rodos pirmieji atvažiavo, ir kur nors siūti gavo. Jiems dvims čia buvo nuobodū, ir paskui daugiaus savo draugų ir giminių, nieko nelaukę, parsitraukė. Tada tai ant lietuvių buvo didelis juokas, nes jie maišėsi su palio-kais. Kartu jie gėrė, veikė ir sėdėjo, ir i lenkų, bažnyčią ėjo... Bet dešimčiai metų praėjus, prielankus vėjas užklupo ir atnešė Jo-

Baltimorės "Sandara"

(Tasa nuo 2 pusl.)

na šliupą, kurs čia apsisisto- jo, Mokslo Draugiją užde- jo, jis mokslą medicinos ē- jo, prakalbas sakē — len- kus ir davatkas smarkiai plakē. Lietuviai nuo polio- kų atsiskyrē ir sau bažny- cią nusiskyrē; o laisvama- niai pradējo dygti, ir kle- bonas ir davatkomis ēmē ant šliupo pykti. Paskui šliupas baigē medicinos mokslą, diplomą iš Univer- sity of Maryland gavo, ir iš Baltimorės išvažiavo.

Bet tarpe Baltimorės lietuvių šliupo pasētas vei- kimas ne mažėjo, bet di- dējo; ir laikas atėjo, kad čia tarpe lietuvių atsirado šventakupriai, laisvama- niai, cicilistai, maksimalis- tai, aidoblistai, bolševikai, komunistai, ir kitoki "vi- kai" ir "istai".

Kaip tyčia, atsirado dar ėrneprigulminga bažnyčia; paskui apsimain. į svetainę. Ir iš to diego, ne per mie- gą, bet per uolų darbą, ė- kurē dabartinę gražią Lie- tuvių Svetainę. Ir dar pri- durti norēčia, kad lietuviai katalikai turi gražią baž- nyčią, iš eilės trečia. Jie mat ēmē kaleinę, vis main- nē ir mainē, ir paskiausia yra gražiausia.

Baltimorėje gyveno lei- lininkas Narusevičius, ir mirē. Čia gyveno, mokslą ējo gabus advokatas Gal- naitis, ir jaunas mirē. Taip pat daug ir kitų gabių ir gerų žmonių gyveno ir mi- rē... Jiems, galvą nulenkęs sakau: Ramų Atisli!

Be to, čia gyvena velio- nio, gabaus ir jautraus jauno poeto Vaidylos Ai- nio tėvai, Baltimorėje.

Apie gyvuosius, tai kas kuoni garsus, tai tiek pa- sakysiu: Nagurnauskas, "Pijeniečiai", "Rutvile", "Živile", ir kitais veikalais. Jonas Česna, važiavimų į Lietuvą, ir tik dāvaziavi- niū į Atlantic City. Juozas Olevičius, Biblijos išaiški- nimu. Petras Lazauskas, slapybių atidengimu. Pius Adomaitis, D. Mačiulis ir A. Narbutas — gerais bal- sais, Kiškis, pinigų skaity- mu. Aleknavičius, S. Levo- navičius ir Juozapaitis — plonumu". P. P. Jaras, veiklumu. Kubilius — sur- riais ir Smetona. Milinaitis — atletika. Alyta — vaka- cijomis. Rakuiža — dešro- mis. A. Laukaitis — kitam gero velyjimu. P. Weisen- goff — biznių išbandymu. Grebliauskas ir Kučaus- kas — kitiems duobių ka- simu.

Bludžiuvienē — pasa- kymais. O Česnienē — nuo- širdumu. E. Grikišienē — skaniais kopustais, Pili- pausienē — dainomis. Lu- kasevičienē — lošimu. Ra- stenienē — dainomis ir draugiškumu. Denbinienē ramumu. Milinaitienē — malonumu. F. Zelvienē — punctualškumu. A. Lau- kaitienē — "penkiuose šimtuose" gabumu. Mažei- kiē — gospadinavimu.

Adv. Rastenis — divorsų davimu. Adv. W. Laukai-

tis — miesto advokatura. Denbinas — kar-fēru pakēlimu. Dr. J. Bučnis — receptais. Dr. J. Bučnis — piaustymu gyvųjų. Dr. I. B. Bronušas — nuo lietu- vių atsiskyrimu. Dr. Ven- cius — anekdotais. Dr. Zelvis — basketbolu. Ap- tiekorius Sinušas — aiskry- mo pardavimu. Aptiekori- skumu. Fotografas Velzis — gražiais paveikslais.

K. Liutkus — batais; kada tai jis net Trockiui New Yorke skribele par- davē. S. Janušas — mergu ėnemylėjimu. Janulaitis — pavežėjimu. Rutkus — me- džiokle. T. Martinkevičius — veikalų pastatymu. S. Butkus — panakelio pada- lijimu.

Matuliauskas — geru sve- tainēs prižiūrėjimu. Min- kevičius — sekretoriavi- mu. Gautauskas — veiklu- mu, kai netingi.

Ona Česniūtē — Schu- man-Heink pralenkimu. L. Feravičiūtē — laikymu žmonių "suspense". L. Ge- lažiūtē — muzika. O. Lau- kiūtē — skaistumu. Si- manskiūtē — vikrumu. Mi- kutaitē — lietuvių kalboj gabumu. E. Vasiliauskaitē — vaikinių širdžių sulau- žymu. Simaičiūtē — armo- niškos griežimu.

Ant tų žodžių haigiasi Baltimorės Lietuvių Pasa- ka.

NAUJI COLUMBIA LIETUVIŠKI REKORDAI

10 colių, kaina 75c. Perkant nemažiau kaip 6 mes apmokame prisiunti- mo lēsas.

Įdainavo J. Babravičius
16004 F Aguonėlis ir Kor Bakužė Samanota
16005 F Tykliai, tykliai Nem. Teka ir Vitar Tyla
16006 F Bernušė Nes'volioik ir Ne Margi Sak.

Kastancijos
Menkelionitės
16092 F Neveski Vaikine ir Ak Myliu Tave
16096 F Trys Ses. ir "Valia Valužė". Duetas

16075 F Naktis Svaj. Papušta ir Bernušėli Nevesk Pačios

Antanas Vanagaitis
16072 F Sharkey Daina ir Munšainukas
16071 F Karvutė ir Doleris
16078 F Mergytė Prigavo ir Eina Pati į Karčiamą

16085 F Lietuviškas Džiazas Vanaginė Polka

Jonas Butėnas
16069 F Stasys ir Oi Mergelė
16044 F Kalinio Daina ir Mano Gimtinė
16041 F Mes Bė Vilniaus Nenur. ir Gytuoklio Daina

Pas mus randasi daugybē šokių rekordų k. t. Polka Klumpakojis ir Kadričius, daugybē valcų ir pol- kų. Daugybē komiškių dainų Luš- nakojo ir Pleniūno. Norėdami apie tai plačiau žinoti atsilankykite pas mus arba reikalaukite mūsų kata- logo, kuri prisiųsim dykai.

K. LIUTKUS
101 S. FREMONT ST.
BALTIMORE, MD.

KAIP OLEVIČIUS ATĖJO Į AMERIKĄ

Tikras atsitikimas
Papasakojo
JUOZAS OLEVIČIUS
Užrašē
NADAS RASTENIS

Labai svarbus, tikrai sensacingas aprašymas, kokiū būdu iš Lietuvos at- keliavo, pereidamas su pa- vojais pėsčias per visą Eu- ropą prieš 40 metų žino- mas dabar Baltimorėje lietuvis, vienas iš pirmiau- sių veikėjų Juozas Olevi- čius.

Kadangi del persenusios mašinos tas įdomus apra- šymas negalėjo būti su- rinktas šiam numeriui ir yra gana ilgas, tai jis bus pradētas spausdinti tuojau po Seimo.

Visi Baltimoriečiai ir baltimoriečiai įsidēmē- kite tai.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvert 5896

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS, "SANDAROJ"

Biz. Calvert 3348 Res. Gilmor 2574 W.

VELŽIS SU ŽMONA

REAL ESTATE — INSURANCE

Perkame ir parduodame namus, farmas ir išmainom namus į visas dalis miesto. Inšiuvinam rakandus ir automobilius.

Atliekame kuoteisingiausią ir geriausią patarnavimą.

FOTOGRAFIJOS STUDIJA

Atliekam kuogeriausią darbą nutraukdami pa- veikslus, mūsų studijoje ir laukuos. Paveikslus aptai- som kuopuikiusia į rēmus už gana pigią kainą. Nepamirškite mūsų adreso:

749 W. BALTIMORE ST. BALTIMORE, MD.

SVEČIAI, SEIMŲ DELEGATAI IR DELEGATĖS — BUKITE PASVEIKINTI!

LIETUVIŠKA VALGYKLA

Elžė Grikišienė, Savininkė

664 W. BALTIMORE ST.

(Trys blokai nuo Lietuvių Svetainės)

Teikiame Lietuviškus Valgius ir Lengvus Gėrimus. "Geriausai Valgiai už žemiausią Prekę".

PERKAM, PARDUODAM IR ISRENDAVOJAME

NAMUS, ŠIORUS, FARMAS IR LOTUS.

Inšiuvinam namus, rakandus, ir Automobilius Iškeičiame pinipais Lietuvos Bonus

S. J. YANUŠAS

REAL ESTATE — INSURANCE

Tel. Calvert 5896
700 W. LOMBARD ST. BALTIMORE, MD.

"SVEIKATA TAI DIDZIAUSIAS TURTAS"

Jei skauda galvą,
Ar diegliai veria,
Ar gelia pilvą,
Ar kuną beria;
Ar gal nervuotas,
Ar truksta lupos,
Ar pagiriotas,
Ar blogas upas;
Gal širdis muša,
Gal kojos kaista, —
Bėgk pas SINUŠĄ,
Ir gausi vaista!..
Skanies "TREJANKOS"
Čia gali gauti;
Kad sužinoti —
Reik paražauti!

PETRAS SINUŠAS
VAIS TINYCIA

701 W. Lombard Street,
Baltimore, Md.

UŽEIGA

SKANIUS CIGARUS,
GERĄ TABOKĄ, kve-
piančius cigareuts, tirps-
tančius saldainius, ameri-
konišką mydų, lengvus gė-
rimus ir daug kitų dalykų,
galite gauti žemiausiomis
kainomis, pas:

D. MAČIULIS

798 W. Cross Street
Tel. Calvert 0687-J
Baltimore, Md.

REAL ESTATE

A. P. DAVULIS

REAL ESTATE &
MORTGAGES
366 Broadway, Room 1
Tel. 2027
So. Boston, Mass.

J. H. JABLONSKIS

PARDUODU ANGLIS IR
COOPER KOKSUS
Geriausios Rušies
Galima po mažai mokant vasar-
os metu įgyti anglių visai žie-
mai. Lietuviai pažysta mane, o
aš Lietuvius. Reikale kreipkitės
39 Spring st. West Haven, Conn.
Arba telefonuk West 1662

HOME RESTAURANT

(VALGYKLA)

Jono Makarevičiaus
419 CAMPBELL AVE.
WEST HAVEN, CONN.
Tel. West 2765

Vasaros metu kuomet lie-
tuviai tankiai lanko pajū-
rio maudynes "Savin Rock"
kviečiu tautiečius į mano
valgyklą skaniai pavalgyt

Jei Tamstą Įdomauja

PIETŲ AMERIKA —
jos turtai, gamta ir joje
žmonių gyvenimas
skaityk

"PIETŲ AMERIKOS LIETUVI"

Tik "P. A. L." suteiks
Tamstai įvairias ir įdomias
žinias, bešališkai nušvie-
sįdomaujančius klausimus
ir visuomet bus Tamstai
malonus ir naudingas iš
tolimo pasaulio svečias.

Kaina 4 mėnesiams \$1.
Siųsti įvertintu laišku
sekančiu antrašu: **Semana-
rio Lithuano Caixa postal
3902, Sao Paulo, Brasilia.**
Taipgi galite užsisakyti
ir per savo pažįstamus
Brazilijoje.

LIETUVIŠKA KEPTUVE

KEPAM GRYNŲ RUGIŲ LIETUVIŠKA DUONA
IR KVIETINI PYRAGA

Mūsų pagaminti donacai ir visokie pyragaičiai ku-
puikiusi. Pristatome baliams, piknikams, vakarje-
nėms, vestuvėms, krikštynoms ir visokiems pokiliam

Mūsų Pagamintų Produktų Reikalaukite

Kiekvienoj Krautuvėj

JONAS VILKAS

237 SO. HIGH STREET BALTIMORE, MD.

A. J. Kupstis

332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1662-1873

REAL ESTATE I LIETUVĄ IR ATGAL

ANT PARDAVIMO So. Boston

Dviejų šeimynų kampinis namas
ir krautuvė, su įtaisymais.

Sešių šeimynų namas su dideliu
kiemu, elektras, gesas, skalbinės.

Trijų šeimynų medinis namas
3-4 kambariai su įtaisymais.

Naujas dviejų šeimynų namas
su naujais įtaisymais gražioje
vietoj ant Marine Road.

Medforde

Dviejų šeimynų namas, su vieta
del dviejų garadžių ir naujais
įtaisymais.

Readville

Dviejų šeimynų namas su įtai-
smais, vištinkai ir daug žemės.

Randolp

Aštuonių kambarių namas su vi-
su forničiu, ir šeši akerriai žemės.

E. Bridgewater

Farma, 50 akierių žemės, 22 kar-
vės, 1 bulius, arklys ir 10 kamba-
rių staba, visokių farmos mašine-
rijų.

ANGLIS ATPIGO. PIRKITE DABAR!

Pristatome ir malkas netoliau kaip 12 mailų nuo
Bostono
OFISO VALANDOS
Nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

REAL ESTATE

ARTI CENTRAL SQ.

Prie Magazine street,
Cambridge, 3 šeimynų, po
septynis kambarius ant
kožno floro atskiros šil-
mos ir vienos šeimynos aš-
tuonių kambarių su šilima,
elektra, maudynės, rendos
neša \$220 per mėnesį. Kai-
na \$16,000, įnešti 3000 ar
daugiau. A. IVAS, 18
Tremont st. Boston, arba
545 Broadway So. Boston,
Tel. S. B. 1337..

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Taipgi suteikiu vestuvėms
ir krikštynoms gera
patarnavimą

JUOZAS J. SADAUSKAS
60 Tylor st. Lowell, Mass
Tel. No 2216-R
(24-28)

Lankanties Baltimorėje Rekomenduojame apsisot

NEW HOWARD
HOTEL
Howard Street
arti Baltimore St.
(31)

Commercial Auto Service Co

Taisom visokius karus ir
parvežiam nuo kelio sugė-
dusius. Turime sankrovą.

Kažbama Lietuviškai.

510-516 W. Redwood St.
Baltimore, Md.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
MATAS BIEKSHA, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketverias. Prenumerata turi būti apmokama iš karto. Prenumeratos metas sudaro mėnesio užrašymai. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00. Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant:

“Sandara”. 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos Straipsniai.

SANDAROS SEIMAS

Gal ne viename pirmesniame Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Seime nebuvo tiek svarbių ir rimtų dalykų svarstymui, kaip šiame XIV Seime. Ir todėl svarbu, kad delegatai vykstanti į šį Seimą atsivežtų su savimi nemažai blaivaus patriotizmo, šalto ir rimto uopo, permatym pakankumo, sanžiniškumo ir noro bendrai veikti lietuvių darbą Tėvynės naudai.

Selemtas Lietuvos likimas, su biurokratiška pluta, artificiališka “Konstitucija”, su užgynimu laisvųjų užrubežinių laikraščių, — kalėjimais ir katargomis Lietuvoje, varžymu žodžio laisvės ir visų bėgale kitų nežmoniškumų, — Papos apvainikuoti “Prezidentu”, keičiantis galvą tituluotais ponais — negali tokiai progresyvei, demokratinėi organizacijai, kaip Sandara, nerupėti.

Ateinanti Suvienytų Valstijų Prezidento rinkimai, ir gi negali būti be žymės praleisti. Čia mes gyvename; šios šalies nemažai iš musu esame piliečiai. Nuo Federalės Administracijos daug kas

priskauso, — ne tik duona kasdieninė, ne tik gerovė ir apsauga, bet ir pacios migracijos dalykai.

Sątaika su fašistuojančiais laikraščiais bei ypatomis Amerikoje ir gėnėra mumis nepaliečiantis dalykas.

Apart to, pacios Sandaros dalykai reikia žymiai aptvarkyti. Reikia jau grąžintai nuspręsti, kur “Sandara” turės savo būstinę, Bostone ar kur kitur.

Ir žinant, kad Sandara yra demokratiškiausia ir blaiviausia Amerikos lietuvių organizacija, kuri nuo širdžiai iki šiol dirbo brangų tyro patriotizmo darbą, reikia visiem jungti savo spēkas ir šiame Seime sutvarkyti pacios Sandaros dalykus, ir nusivatyti keliui, kurį dabartinės Lietuvos “valdžios” ir jos taktikos dar aiškiau ir tvirčiau, kad ateityje mūsų organizacijos darbas būtų pasekmingesnis ir našesnis.

Tai — Valio Sandara! Valio Sandaros XIV Seimas!

Nadas Rastenis Sandaros Prezidentas.

LIETUVA TARP DVIEJŲ RIVALŲ

“Boston Daily Globe” Vilniaus užgrobtimo. Lievedamame straipsny iš birž. 8 d. Uncle Dudley išvadžiodamas paskutinio Tautų Sąjungos posėdžio eigą rašo “Lithuania stands pat” ir randa, kad tas reikalas yra labai svarbus: jis paliečia diplomatinį duelį tarpe Anglijos ir Sovietų Rusijos; jis iškelia pryšakin klausimą apie didžiųjų tautų nuosirdumą Tautų Sąjungoje, kaip jos žiuri savo pasižadėjimų garantuoti mažųjų tautų neliečiamybę ir sutarčių šventumą; jis parodo, kad pasiryžęs pirmininkas kad ir tokios mažos valstybės kaip Lietuva gali nūmesti reples (Monkey wrench) ir geriausiai paruoštos klatingos diplomatinio planus.

Didžiosios valstybės norėjo paskubinti Lietuvą susitaikinti su Lenkija ir baigti 8 metų ginčą — nuo

Vilniaus užgrobtimo. Lietuva Vilnius yra jos senovinė sostinė, Lenkams yra turtingas smurtu ir akypliškam pasivogtas laimėjimas. Ir kuomet Sir Chamberlain, Boncour ir kiti Tarybos nariai norėjo pravesti rezoliuciją, nutarimą baigti konfliktą Lietuvos premjeras drausiai atsiskakę pripažinti tai teisėta arba kad vogto daikto pasisavinimas duoktu kam nuosavybės teisę. Kuomet Chamberlainas priminė reikalą mažoms tautomis vertinti didžiųjų simpatija Voldemaras saušai atkirto, kad nors Lietuva malonu didžiųjų valstybių simpatijos, bet beveitytu, kad jos tai įrodytu prisilaikydamos savo sutarčių, iškilmingų užtikrinamų ir oficialių agramentų. Jei tain, tai jos turi gražinti Vilnių ir jo aplinkines teritorijas tei-

delto ji pareiškė nesutinkanti pripažinti Vilnių lenkams. Tie manebrai privedė pereitą rudenį Tautų Sąjungą įjiekoti susitarimo tarp Lietuvos ir Lenkijos. Bet Lenkai spiriasi Vilnių norėdami pasilaikyti. Didžiosios valstybės siekia tokios sutarties, kuria Lietuva pripažintų Vilnių visiškai prarasta. Bet Voldemaras įkyriai klausia, ar pajėga daro teisę ir iškilmingai pažada priimti, kad Sir Austin yra įpiršęs, Vokietija sujudusi ir Rusija linksma.

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS

XIV SEIMAS

BUS BIRŽELIO 15 IR 16 D., 1928 M.

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

851-853 HOLLINS ST. BALTIMORE, MD.

Aukoms ir sveikinimams antrašas: Sandaros Seimui, 700 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Seimas prasidės minėtoji Lietuvių Svetainėje, Penktadienį, Birželio 15, kaip 9 A M.

Tą pačią dieną, vakare, birželio 15-to, Sandaros prakalbos toj pačioj Lietuvių svetainėje.

Sekmadienį, Birželio 17, 1928, baigiantis Sandaros Seimui ir prasidedant SLA. Seimui, bus Sandaros Piknikas, Franckevičiaus Darže, Midle River, Md.

Delegatams Apsistojimo Vieta:

NEW HOWARD HOTEL

Howard Street, Near Baltimore Street, Baltimore, Md.

SEIMO RENGIMO KOMISIJA

Sėtam jų suverenai Lietuvai.

Lietuvai su Lenkija padarius Suvalkų sutartį, kuria Vilnius buvo pripažintas Lietuvos sostine, tą sutartį palaimino ir didžiosios valstybės. Čiersono pravečioji demarkacijos linija taip pat buvo panaši ir priimtina. Viskas rodėsi gerai. Bet Anglija pakurstė Lenkiją prieš Rusiją. Lenkija greit pasirodė visa pasiruošusi lyg į kokį karišką pikniką ir sumanė išplėsti savo rytu sienas į Rusijos saskaitą. Vienas tų generolas Želigovskis nušlavė ir Vilnių su aplinkinėmis teritorijomis. Lietuva protestavo Tautų Sąjungai. Ji buvo iškilmingai panašyta pakentėti ir atsidėti ant didžiųjų valstybių, kurios prižadėjo priversti Lenkiją pasitraukti. Bet jos to nepadare, kadangi prancuzų politika tuo laiku drasino Lenkiją spirtis ir Anglija buvo susipvkusi su Prancuzija del politikos, del Vokietijos krašto Rūbro invazijos. To viso išdava buvo tokia, kad po trijų metų po Vilniaus pagrobimo Ambasadorių Konferencija, be gėdžiškai sutėikė Lenkams teisę ir ta miesta. Aiškai Lietuva atmetė toki sądinę pajėgos ant teisės pasikėsiniama.

Ginčas aštrėjo. Kells sykius tos dvi tautos buvo atsidurusios ant rubežių tarp tikro ginkluoto karo. Diktatorius Pilsudskis ne suraminimo reikalo pareiškdamas, kad Lenkija galinti palenkti Lietuvą trijų dienų bėgyje ir gal būti aneksuoti pačia Lietuvos valstybe. Lietuvai beliko susikurti savo diktatūrą ir nerandant teisybės pas savo partnerius Tautų Sąjungoj atskreipti paramos prie Sovietų Rusijos.

Sovietų Rusija ką tik pakaišo koją Anglijai Rytų Europoj, sudarydama su ra interesuota Lietuvos nepriklausom, išlikimu ir

ria Lietuva pripažintų Vilnių visiškai prarasta. Bet Voldemaras įkyriai klausia, ar pajėga daro teisę ir iškilmingai pažada priimti, kad Sir Austin yra įpiršęs, Vokietija sujudusi ir Rusija linksma.

Voldemaro Pranešimas Amerikos Spaudai

SEIMO RINKIMAI GAL VISAI NEĮVYKS. PREZIDENTAS PADAROMAS NUOLATINIŲ DIKTATORIŲ

Vilniaus klausimas gali būti išspręstas tik pripažinus jį Lietuvai

Kaunas, birž. 3 d. Chicago Tribune koresp. John Steele pasikalbėjime su Voldemaru išgirdo tokių pareiškimų:

“Vilniaus klausimas negali būti tikrai išspręstas kitaip, kaip tik Lenkijai pripažinus mūsų teisę”, pasakė Voldemaras. “Lenkija savinasi Vilnių kaip legaliai jai priklausanti. Mes gi reikalaujame Vilniaus kaip savo teisėtos sostinės. Lenkija sako, kad tai esanti jos istorinė teritorija. Mes gi sakome, kad musų.

Karo stovis su Lenkija kitaip nepasibaigs, kaip tik Lenkijai gražinus Lietuvai jos sostinę Vilnių, kurią Lenkai pagrobė 1920 m. (O pereito gruodžio 10 d. Tautų Sąjungos posėdy tas pats Voldemaras sutiko, kad karo stovis su Lenkija nebėra. Red.)

Vilnių Lietuvai pripažinti Rusija ir Lenkai

“Savo reikalavimų teisėtumą mes remiame taikos sutartimi, padaryta su Rusija 1920 metais, kai Vilniaus kraštą ir Gardinios dalis Rusija atidavė Lietuvai. Suverenės valstybės

akto negali pamegti nekorkia ambasadorių taryba, kaip kad buvo bandyta padaryti, kai lenkai apeliavo, prašydami, idant taryba patvirtintų jų smurtu įvykinta Vilniaus užgrobtumą. Be to, tas aktas buvo pačių lenkų tais pačiais metais pripažintas Suvalkų sutartimi.

Jokių politinių unių su Lenkija Lietuva nedarysianti. Lietuva kitą kart turėjusi užėmusi daug teritorijų ir pačią Lenkiją, bet ji nemananti siekti to, kas buvo senoj istorijoje, o žiūrinti į ateitį, tad ir su Lenkija jokių istorinių unių nedarysianti. Galima tik šokia tokia sutartis kasdienio biznio reikalais, kuri nereikštų pripažinimo Lenkams Vilniaus.

Prezidentas padarytas nuolatinis diktatorius

Praeitą savaitę prezidentas Smetona dekretu paskelbė naują Lietuvos konstituciją, kuria prezidentas padaromas nuolatinis diktatorius pareiškė Voldemaras.

SAVO KAJLIO APSAUGOJIMAS PIRMOJE VIETOJ

Seimo rinkimai įvyksią arba visi neįvyksią Seimo rinkimai įvyksią arba ateinantį rudenį, arba kitą pavasarį, nes tais laikais ukininkai turį daugiau laiko balsuoti. Jis pilnai pasitiki rinkimus

laimėti, “O jei ne, tai rinkimų visai nebus”.

Mes žinome, kaip musų rinkimai turės eiti. Mes pasirūpinome ukininkais, kurie sudaro daugiau kaip 80 nuoš. gyventojų, o taip pat padarėme sutartį su bažnyčia, kuri tiek pat yra galinga Lietuvoj, kaip kad Airijoje. Mes esame puikiausiai santykiuose su Apaštališkuoju Sostu ir galime pilnai pasitikėti

jo pagelba”.

Voldemaro patarimas Pilsudskui
“Man regis, kad lenkų vyriausybė kvailai padarė, kai prieš keletą mėnesių ji pakelbė rinkimus, visai nebudama tikra-del jų rezultatų”, pasakė Voldemaras. “Daug lengviau būtų buvę nešaukti seimo, nekad naujai išrinktąjį palaisi” — prisipažino Voldemaras.

Trumpa Bažnyčios Istorija

Lietuviai prosenovėje dar nepažindami krikščionybės turėjo aukštą supratimą apie dievybę; jie tikėjo, jog žmogus turi dvasią, kuri yra nemari, kas pasaulis turėjo pradžia kad jo sutvėrėju buvo Pradžioje, kurio nuš amžių amžių. Įvairus gamtos apsišėikimai tai buvo jį darbai. Po Pradžioje ejo kiti mažesni dievai. Per kunas, Patrimpas, Pyklius, Kovas, Praurimi Milda, Velionė, Laumė Karalienė ir kt. (žiūr. Nerio “Praeitė Vilniaus”).

Apie pusę dvylikto šimtmečio Lenkų kunigaikštis Konradas atkvietė iš Šv. Žemės Kryžuočių Ordeno platinti krikščionybę ir nu kovojo stabmeldžius Prūsus. Vėliau vysk. Albertas Rygoj įsteigė Kardinkų Ordeną. Tie du plėšrus ordenai visai išžudė Prūsus, Kuršius, Jotvingius Galindus ir per porą šimtmečių kraujų ir ugnijų maudė visą Lietuvą. Tik Vytautas ties Žalgiriu 1440 m. sulaužė kryžuočių galybę.

Lietuvą apkrikštijo Rymo katalikų tikėjimu Jo gaila 1387 m. ir nuo to laiko prasidėjo lenkų pavojus Lietuvai, privedė prie unijos su Lenkija ir patekimo Rusijos vergovėn.

Norėdami išsivaduoti Rymo ir lenkų tų laikų lietuviai inteligentai su manė atsikratyti Rym katalikystės ir vyko į Europos aukštasių mokslo vietas susipažinti su moderniškomis idėjomis.

1530 m. Abraomas Kulva baigęs Karaliaučiaus universitetą atnešė Lietuvos Reformaciją, ir 1539 m. jau buvo Vilniuj įsteigta pirmoji reformatų gimnazija su reformatų teologijos skyriumi.

1556 m. jau buvo 5 reformatų gimnazijos: Vilniauj, Biržuose, Sidlavoje Kedainiuose ir Lit. Brastoj. Reformacija turėjo tokio pasisekimo, jog apie 1569 m. bebuvu visoj Zemaičių kunigaikštystėj tik 7 Rymo katalikų bažnyčios.

Reformaciją rėmė visi Lietuvos patriotai, matydami joj vienintelę priemonę apsaugoti Lietuvą lietuvišką ir nepriklausomą. Ją ypatingai protegavo kunigaikšč. Radvilai Juodasis ir Rudasis. Reformacijai buvo palankus ir karalius Zigmantas Au-

gustas, paskutinis iš Jagelionų giminės ir daugiau už kitus Jagelionus mylėjęs Lietuva.

Bet lenkų įtaka buvo au tiek galinga, kad 1569 n. je priverstė Lietuvos pajoriją sudaryti su Lenkija pragaistingą Liublino uniją ir nuo to laiko pradėjo lenkiškų dvasinių ir vienuolių orgijos Lietuvoje.

Tais pačiais unijos metais 1569 Vilniaus vyskavas lenkas Protasevičiusarsikvietė jezuitų Ordeną kovai prieš reformaciją, kurs veikė Lietuvojeer istisus 200 metų. Jezuitai gavo Vilniuj save korenolėn aukštąjį mokyklą ir daug privilegijų, bei brangi karališką biblioteką. 1578 m. karalius Batorysuteikė jezuitų mokyklai Akademijos laipsnį (Akademija et Universitas Viensis) ir įsteigė jezuitų studentams nemokamą pensionatą.

Jezuitų auklėtiniai buvo isaip privilegijuoti ir urstomi prie nieksingiausių žygių prieš protestonus. “Praeitė Vilniaus” rašoma toks pavyzdys: 1682 m. bal. 2 d. aštuntą al. ryto pulkas akademijos studentų drauge su ryventojais kirvais, kuriais, basliais, kartimis, psiginklavę netikėtai ir be jokios priežasties užnuolė ant pastatytos už vartų į Trakus vedančių kalvynų kirkės ir nemažai kaip kirkę taip prirulinius jai namus ir visokius užvedimus pradėjo rdyti ir griauti. Laikė tviejų dienų visas ligi panatų buvo išpuityta. Savo klybėj nedorėliai nepagoljo ir palaidotų grabų, kurie taip pat buvo sukulinti ir išdraskyti. Kaltininkai liko nenubausti. Panašiai dėjosi ir kitose Lietuvos vietose.

Minias viliodami blizgučiai ir triukšmingomis stačiais stabmeldiskomis Sufanatizuoti jezuitų auklėtiniai visomis nedorybėmis naudojosi nekatalikams novyti. Daug žmonių negyvai nužudė. Nebuvo tos niekystės, kurios jie nebutų vartoję. pamaldomis, turėdami savo pusėj karaliaus malones ir visokiomis niekšybėmis naikindami reformaciją, ja pagaliau nugalėjo, bet už tat patys visiškai supuvo ir prasidėjo

(Seka ant 5 pusl.)

APŽVALGA

KOKS BUS KITA MET BROOKLYNO CHAMELEONO KAILIS?

Bostono "Darbininkas" parinkęs iš "Vienybės" principų keletą sugretinimų pereinai ir šiais metais kurie pravartu pacituoti. 1926 m. 153 numeris "V-bės" redaktorius smerkia du Lietuvos konstitucijos sulaužymus, butent išvertimą teisėtos valdžios ginklu ir Smetonos išrinkimą Seimo mažumos balsais. Dabar "V." giria Smetoną, kad jis vienas su Voldemaru sudraskė konstituciją i skeveldras ir sulaužė savo priesaiką ginti konstituciją.

Varpo Bendrovės Susirinkimas

Gegužės 19 d. Kaune įvyko "Varpo" Bendrovės mėtinis susirinkimas, kur aptarta "sprogdinimo" padarytosios žalės. Del to sprogdinimo suvedus 1927 m. balansa 957,059.80 litu nuostolių liko 125,772.60 lt. Bet laimėjus teisme apdraudimo (insurance) byla tas nuostolis bus padengtas. Be to parduodama patogiomis sąlygomis Bendrovės turimas "Laisvės Alejoj" geras žemės sklypas padės pasiluosuoti nuo daug skoly. Todel Bendrovės padėtis yra žymiai pagerėjusi.

Susirinkimo nutarė išreikšti padėkos bendradarbiams ir rėmėjams, taip pat nuolatinę pasyieinti Amerikos lietuvių Kongreso — Sandaros ir SLA., kuriuose dalyvaus daug Varpo B-vės šerinininkų.

Voldemaras viesi Londone

Elta praneša, kad Voldemaras (su žmona, žinoma) geg. 22 d. buvo pakviestas pas Sir Austin Chamberlain į lunchą, kur dar dalyvavo Bizasakas, Balutis, Sir Eric ir Lady Drummond, Sir Victor ir Lady Wellesley ir dar kelios aukštos poros.

Atvažiavimo laikas ir laivo vardas

Klausimas. Atvykau į Šv. Valtiją kada nors 1918 metais, bet negaliu atsiminti laivo vardo ir dieną kada atvažiavau. Tik žinau, kad atvažiavau tų metų rudenį. Del tos priežasties mano pilietystės prašymas buvo sugražintas. Kur galiu gauti šis informacijas?

Atsakymas: Yra daug žmonių tame pat padėjime. Bandyk sužinoti apie atvažiavimo dieną ir kitas informacijas nuo tų žmonių, kurie su tavim pačiu laiku atvyko (jeigu atsimeni kas su tavim atvažiavo). Jeigu ištikrų žinai kokios kompanijos laivai atvažiavai tai parašyk tai kompanijai. Jeigu gali pranešti apie kada atvykai, kuriame uoste atvykai, iš kurio išvažiavai ir kaip ilgai kelionė emė, gal Foreign Language Information Service, 222 Fourth Ave. New York, City, galės tau pagelbėti šiame reikale.

Vilniaus Byla Tautu Sajungoj

DIDZIOSIOS VALSTYBĖS GRASINA LIETUVAI DEPRESIJOMIS

Geneva, Sveicarija. Birželio 6 d. A. P. praneša, kad Prancuzija prisidėjo šiandien prie Anglijos nuomonės viešame pranešime Tautų Sajungos atstovams, kad nesusitarimas tarp Lietuvos ir Lenkijos dėl Vilniaus klausimo grėsias Europos taiką.

M. Paul Boncour, kurs užima Prancuzų užs. reik. ministerio Briando vietą T. S-gos posėdyje dar toliau nuėjo, kaip Sir Austin Chamberlain Anglų užs. ministeris, reikalaujamas nustatyti apribotą terminą, kurio metu ginčas privalo būti išrištas tiesioginėmis derybomis, o jei jos nepasiseks, kad Tautų Sajunga pati imtų reikalą į savo rankas ir pavartotų greitesnes išsprendimo priemones (?).

Tas pareiškimas daugumos tapo suprastas, kaip įėjimas Voldemarui, Lietuvos premjerui, kad Tautų Sajungos Taryba pareikalautų reikalui esant deccizijos, kuria T. Sajunga pavartotų finansines ir ekonomines baismės priemones.

Prejeras Voldemaras tačiauo pareiškė, kad pasielimas daugiau prielaiso nuo Lenkijos, kaip nuo Lietuvos ir karštai kvestijonavo Lenkų užs. reikalų min. Zaleskio užsigyminą esą Lenkų ginkluotos bandos norinčios nuversti Lietuvos valdžią.

Padėtis pasidarė tiek karšta, kad pirmininkas Aguerio trumpam laikui padarė posėdžio pertrauką ir kuomet posėdis vėl pradėjo Voldemaras atmetė Chamberlaino ir Aguerio pasiulymą priimti rezoliuciją, sulig kurios būtų pasizadama prieti su lenkais prie susitarimo ligi sekamo Tautų Sajungos posėdžio rugsėjo mėnesi. Voldemaras pareiškė, kad jis negali prizadėti pasekmiu ligi rugsėjo mėnesio ir tokiu budu klausimas tapo atidetas tolimesiam laikui.

CHAMBERLAIN SKAITO VOLDEMARA RAUDONU IR PAVOJINGU

Paryžius, birž. 3 d. Pravažiuodamas į Tautų Sajungos posėdį Anglijos užs. reik. min. Chamberlain aplankė Prancuzų užs. reik. min. Brianda, kuriam pareiškė esąs visų pirmiausia, susirūpinęs padėtimi Pabaltijy. Vazi-nėdamas po Europą, jis išsitikines, kad Lietuvos ministeris pirmininkas Voldemaras, kuris turbūt atvyks į Geneva su skundais prieš Lenkiją, tapęs raudonas: Chamberlaino įsitikinimu, Voldemaras esąs nę daugiau, nę mažiau,

kaip Maskvos įnagis ir, kaip toks, sudarąs tamė Europos kampe pavojų taikai.

Chamberlainas gavo toki išpuđi apie Voldemara po to, kai Voldemaras viešėjo Anglijoj ir turėjo su juo ir Anglijos karaliu pasikalbėjimus, iš to galima spėti apie Voldemaro vizitų po Europą pasekmes.

PRANCUZAI STACIAI SIULO LIETUVĄ NUBAUSTI

Paryžius, birž. 3 d. Apie turinti kita dieną įvykti Tautų Sajungos posėdį Prancuzų spauda paduoda tokias sugestijas.

Svarbiausias dalykas, kurį šiame tarybos susirinkimui teks sudoroti, tai nubauti Lietuvą del nelaikymo savo prizadėjimų, duotu gruodžio mėnesio sesijoje. Nežiurint Lietuvos premjero Voldemaro prizadėjimo pasirupinti gražumu baigti ginča del sienos su Lenkija, ligšiol nieko tuo reikalu nepadaryta.

Paul Boncour, Francijos atstovas, pareiškė, kad jis, reikalaujais, idant Tautų Sajunga pavartotų energingu priemonių pri-versti Lietuvos diktatorių gerbti Sajungą ir laikyti prizadėjimus, kuriuos Lietuvą davus.

LENKAI APSKUNDĖ LIETUVĄ DEL SAVINI-MOSI VILNIAUS

Geneva, Sveicarija. Cia birž. 4 d. atsidarė 50 Tautų Sajungos Tarybos posėdis, kuriame svarstomas ir Lietuvos Lenkijos ginčas. Lenkija yra iteikusi skunda, kad Lietuvos naujojoj konstitucioj yra irrašyta, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė. Lenkija tame punkte imatanti Lietuvos grasinima Lenkijai atsiimti iš jos Vilnių.

ZALESKIS ISVYKO Į GENEVA GINTIS PRIEŠ VOLDEMARA

Varšuva, birželio 5 d. Lenkija oficialiai paskelbė, kad Lietuvos reikalavimas Vilniaus esanti tuščia svajonė ir tik trukdanti abiem šalim susitarti. Vilnius esąs Lenkijai atiduotas Ambasadorių konferencijos nutarimu 1923 m. ir plebiscitu Vilniaus krašte. Apginti Lenkijos nusistatyma išvažiavo į Geneva pats užs. reik. min. Zaleskis.

SOVIETŲ NOTA LIETUVAI DEL LENKŲ PASKALŲ

Ryga, birž. 3 d. Chicago Tribune koresp. Donald Day pranešė, kad Kaune iteikta Sovietų nota, kurioj griežtai užginčijamas Lenkų delegacijos Kaune paleistas melas, buk Sovietai esą pasulę Lenkijai pasidalinti Lietuvą, Latvi-

ją ir Estiją. Tokios notos pasiūstos ir Latvijos bei Lenkijos vyriausybeims. Sovietų vyriausybe notoje išieškia savo draugingumą Lietuvai.

Tas Sovietų neva pasiulymas Lenkams buvęs padarytas 1925 m., kada Cicerinas važiavo į Geneva per Varšuvą. Kuri dabar meluoja: Rusija ar Lenkija. Pabaltjė nesimama spėti, bet manoma, kad Sovietai tyčia nori sutrukdyti Lietuvių Lenkų deryboms.

TRUMPA

BAŽNYČIOS ISTORIJA

(Tasa nuo 4 pusl.)

tikri ginkluoti karai tarp vyskupų ir vienuolynų bei turtų ir dvarų plėšimas savo naudai. Liaudis, pa-likta, ištvirkusiems lenkų kunigams valdyti ir lupti pradėjo grįžti prie savo senovinės tikybos, kur atsiminė nebuvus nei baudžios nei pontų.

1603 m. Kražių jezuitai pranešė privedę pirmą kart išpažinties 1107 suaugusius žmones, o 1618 m. iškirtę Perkunui pašvestus ažuolius bei atvedę prie tikėjimo pažinimo ir sakramentų apie 6000 vyrų ir senelių.

Galop 1773 m. Jeuitai tapo iš Lietuvos išvaryti. Jeuitų vieton parkviesti Ordenai: Bernardinų, Dominikonų, Pijarių, Benediktinų, Pranciškonų, Bazilijonų, Rakitų kurie visose Lietuvos vietose steigė vienuolynus, dvarus ir mokyklas lietuvių lenkinimui.

Dvarų dalinimasis tarp vyskupų ir lenkų ponų, aukavimas visų apygardų su gyventojais valstiečiais baudžioson įvairioms atėjunėms valdovų melužėms ir negirdėti dvasiškijs patvirkimais privedė prie sukilimų prieš juos ir keturmetinis Seimas 1789 m. net nutarė konfiskuoti bažnytinius turtus ir įsteirti tautini bažnyčios tribunolą. (Žiurėk Prapuolenio Lenkų apaštalavimas Lietuvoj).

Be jau buvo pėvelu. Pragaštingas dvasiškijs viešpatavimas ir nežmoniškas kitatikų ypatingai unijotų bei identitų persekiojimas privedė prie sveitimų valstybių intervencijos ir 1795 metais Lenkijos Lietuvos valstybė tapo padalinta tarp Rusijos, Volketijos ir Austrijos.

DAINOS IR JUOKAI! Pigiausias laikraštis.

75 centai mėnams. Lietuvon: 1 dol. 50c. Yra visko: visai parašyta, nustatyta, apdainuota, apsakota ir sukomponuota su gaidomis. Redaktoriuss leidėjas: Art. Ant. Vanagaitis 3241 S. Halsted Street Chicago, Ill.

OPEROS

Su padėka Cleveando rėmėjams, parduodu LIAUDIŲ OPERA BIRŪTĖ po. \$1.00 EGLĖ ZAŁCIU KARALIENE, 6-SIU AKTU OPERA, ačiuodamas Bostonui, ir kitų miestų rėmėjams, parduodu ją xieton \$10.00 už \$5.00 SEPTINTAS SASIUVINYS CHORUI — \$1.00 Papiginimas tęsis iki 1 dieniai Liepos, š. m. R-šyt breikalavimai, siūst pinigai— MIKAS PETRAUSKAS 2262 — 24-TH STREET DETROIT, MICH.

APSIMOKA GARSINTIS SANDAROJ

Buk Linksmas!

LINKSMAM ŽMOGUI GYVENIMAS PASEKMINGAS IR LAIMINGAS

Skaityk mėnesinį juokų žurnalą RIMBĄ, jame rasi linksmiausių skaitymų, paveikslų, juokingų dainų ir linksmių juoku.

Prenumerata metams Amerikoje, Lietuvoje ir kitur kur tik \$1.00

Ji nesi RIMBO matęs, prisiūsk savo antrašą ir 10c. įdėjęs konvertan gausi jį.

'RIMBAS',

1 Bateman Pl., So. Boston, Mass.

VALIO!!! VALIO!!!

LIETUVON

TIESIOG Į LIETUVOS UOSTĄ

Klaipėda

Be Jokių Persėdimų BALTIKO — AMERIKOS LINIJOS LAIVAIS 10-ties Metų Lietuvos Nepriklausomybės Jubilėjaus Apvaikščiojimui

KETVIRTA EKSKURSIJA LIETUVOS VYČIŲ Birželio-June 16 dieną laivu "ESTONIA" Easkursijai vadovaus Kazys J. Vicsula PENKTA EKSKURSIJA Rengia Baltic Amerikos Linijos Bendrovė Laivu "ESTONIA" Liepos — July 21

PRAEIEISK SAVO ATOSTOGAS LIETUVOJE

KIEKVIENAS LIETUVIS privalo aplankyti savo gimtąjį kraštą. Kas metai vis daugiau amerikiečių važiuoja atlaukti savyškis Lietuvos ir arba taip sau Lietuvoje pasisvečiuoti. Lietuviai deda visas pastangas, kad tie svečiai būtų gerai priimti ir išsivežtų malonius išpardėjus iš Lietuvos. Tas važiavimas tiesiog į Klaipėdą ant Baltiko—Amerikos Linijos, be jokių persėdimų prie dabartinių aplinkybių yra malonus ir visiškai kelevių nevargina. Patartina visiems, kurie trokšta pamatyti gimtąjį kraštą neatidėti, bet važiuoti pas savuosius šią vasarą su viena iš viršminėtų ekskursijų iš Amerikos tiesiog į Klaipėdą. Žiniom Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę BALTIC AMERICA LINE 8 Bridge Street New York, N. Y.

EXTRA

HAMTRAMCK, MICH. Am. Liet. Piliiečių Klubo šventė

KAS, KODEL IR KAIP ISNAIKINO PRUSUS?

Siemet suėjo 700 metų, nuo tos dienos, kaip Lenkų kunigaikšt. Konradas atkvietė iš šventosios žemės Kryžiuočius kariauti su lietuviams pagonimis. Sukaktuves minėdami, papasakosime apie tas skaudžias dienas Simano Daukan. žodžiais, pirmojo Lietuvos istoriko ir Zemačių gavitintojo, palaidoto Papilėj, 1864 m.

"Visas kryžievių darbas buvo su pagonimis kariauti, juos krikštinti ir vergti. Kryžieviai kariaudami per 62 metus antmetė vargdieniams Prusams savo tikėjimą, kurie lyg tapę krikščionimis, lyg ir vergais tų kryžievių paliko, kurie norėdami amžinai juos paneigti, apskelbė raštu, jog tie tikrai laisvi žmonės tėra, kurie vokiškai kalbėjo, bet kiti visi, nors krikščionys ir pagal tikėjimo (1283 m.) broliais vadinos, vienok vergais yra". Daukanto čia minėjami Prusai nėra šios dienos Tilžės ar Labguvos lietuviai; prusai arba senprusiai gyveno anapus Karaliaučiaus, o mūsų buvo giminės, kaip ir latviai, kuršiai, jotvingiai, galindai.

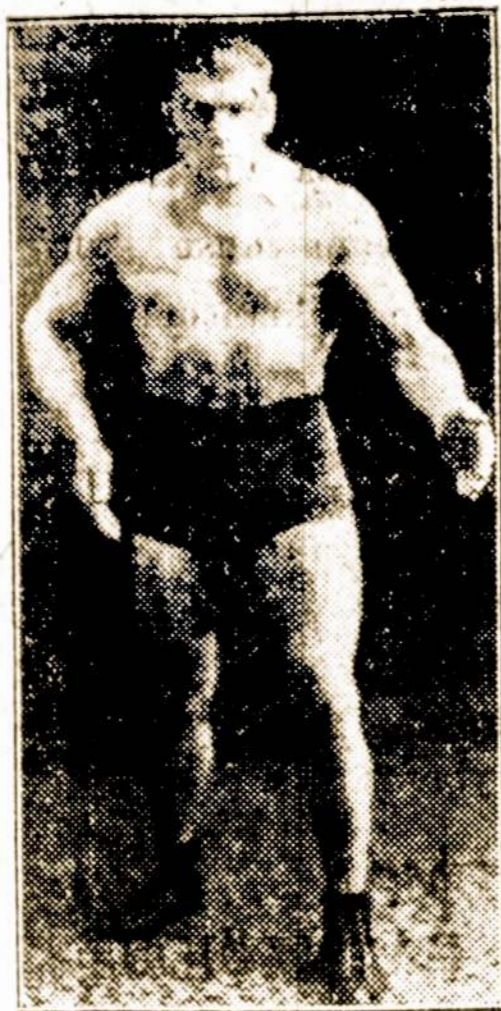
"Gaila buvo veizėti ant Latvių, tos taip garbingos kitą kartą giminės apveiktos vokiečių atėjūnų, kurie, idant užmaršintum jų didybės garsumą ir laisvę jų giminės, taip buvo juos Kalavininkai suvarginę, jog ant jų vargų pažūrėjus, ašaros žmogui melingam riedėjo. Nuo sunkių darbų kaulai ir gyslos per skurą perskaitomi buvo, veidai rodė gimstant jau rupensiais išvaguoti, antakiai nūo vargų užvirtę, kuriuos tikrai antskaudžio balso savo kraugerių teperkėlė, patys sukumpę, virpėjo pažne, sakau, vėjo paputami, tarp kurių kiekvienas tokiuose varguose ir bėdose kas valandą šaukė balsu mirties, o Lietuviams drąsinantiems keltis prieš Kalavininkus, kruvinas rankas gelžiniais nugriaužtas rodė ir tarė: "mes jau prapuolėm amžinai, ir taip nuvargom, jog nebegalime kardo ranka nuvaldyti, jei begalint gelbėkit patys mūsų prapuolusius". Tą girdėdami lietuviai prisiekė, jog pirmiau gyvybe savo pridės, ne kaip krikščionimis bus, ir jiems nerygeraus ir tame išlėime pažne, sakau, metėsi į visas puses naikinti krikščionis, vokiečius, kur užlenkė, ten žudė. kunigus ties altoriais bažnyčiose žurdojo šventus indus maitojo, gerdami vokiečių vyną ir midų."

Simanas Daukantas

Remkit biznierių kurie čia garsina Patronize our advertisers

Worcesterio žinios

JUOZAS ŠIMKUS

Lietuvis sportininkas ristikas

Liet. sportininkas ristikas Juozas Šimkus aplėidžia Suvienytas Valstijas ir birželio 16 d. iškeliauja į Lietuvą. Jis turi pakvietimų ristikas Lietuvoj su Lietuvos sportininkais tų ristikų pelną atiduos Lietuvos sporto stadiumo pastatymui.

J. Šimkus yra pagarsėjęs tarpe svetimačių ir lietuvių, yra laimėjęs pasaulinio ristikų vidutinio svorio 190 svarų čempionystę. Paskutiniu laiku Šimkus daugiausia ristikas vakaruose Cleveland ir Chicagoj. Dabar yra Worcesterj pas gimines, iš kur ir keliaus į Lietuvą su dideliu būriu lietuvių ekskursantų.

Parvažiavęs į Lietuvą Šimkus nori stoti į turnamenta. Iš Lietuvos p. Šimkus žada grįžti Amerikon kas ir toliau ristikas, nes p. Šimkus gauna pakvietimų iš Lietuvos buti ten vyktytoju amerikoniško stiliaus. Laimingos p. Šimkui kelionės tėvyne.

Mirė M. Volungevičiūtė 14 m. amžiaus, per ilgą laiką sirgo namuose, pasikau Westfield sanatorijoje, kur neužilgo mirė. Paliko motiną Antosę Jakavoniūtę, tėvą brolių Juozą ir dvi seseris Oną ir Mildred Vorlungius. Jos karstą nešė

Vietinė Jezaus Vaikelių moterų Draugija parengė teatrą 4 veiksmių dramą ir "Namai Pragarai", Gegužio 26 d. Lošėjai buvo iš Linden, N. J. Sulošė gražiai. Publikos buvo apie pora šimtų. Ačiū už tai vietos moterims ir kartu lošėjam Lindeniečiam.

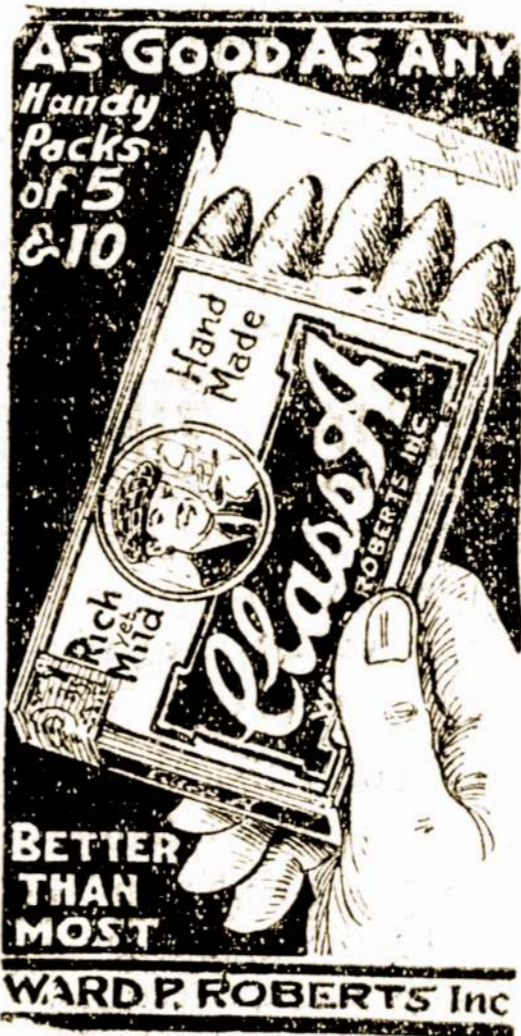
Vienas raudonas biznierių sudraskė jaunai mergaitėi drabužius, kuri buvo palikta viena pavaktoti krautuvę ant Palisade ave. Kam jįsai tą darė niekam nežinoma, vieni sako, kad buvo per daug insiklausęs vyskupo Vabalo pamokslų, kiti sako kad lygina svieta, bet mano supratimu, ką gi gali prilyginti kad ir io duktė tokio ugio, bet jeigu kas imtų draskyti kažin ką jis pasakytų, mat vis proletariškai.

draugės Anna Zukas, Mildred Volungis, Celia Rice, Ethel Cononyn, Eugene Zakas, Albina Jonaitis. Palaidota Notre Dame cemetery. Draugė

Aušreliečių Išvažiavimas. Birželio 10 d. Aušreliečiai turėjo privatišką išvažiavimą ant ukės, kur jaunimas gana linksmai laiką praleido. Dalyvavo apie 100 žmonių.

SLA Seimas Su pabaiga šios savaitės gana daug išvažiuoja į SLA. Seimą Baltimorėn. Vieni ginti lietuvių reikalų SLA., o kiti su Maskvos bernų prisakymais. Vadinasi, vaina su raudonąja armija.

Išsirenduoja bibliostams Lietuvių Svetainė išrenduojama kokiems ten bibliostams ant visos vasaros. Tą svetainę valdo daugumoj bolševikai, tad reikšminga, kad ir jie nori turėti savo vievą.

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS LIETUVIS ADVOKATAS 638 SLATER BLDG Tel. Park 2939 Namai 51 Harlem Street (Kampas Sterling St. Tel. Cedar 1768-M WORCESTERY

WILLYS-KNIGHT STEARNS-KNIGHT Sleeve Valve Motor Sleeve Valve Motor WHIPPET THE WILLIAM F. BENNETT CO. Motor Car Merchants 253 PARK AVENUE WORCESTER, MASS. Telephone Park 387 WM. F. BENNETT, Pres. ant Treas.

Tik Vienas Sunkiau Padirbėjęs Entuziastiškas Narys išlaimės šį Didesnį ir Geresnį CHEVROLET Kuris yra duodamas kaip prizas—dovana jūsų Organizacijos Konteste. Bet daugelis iš jūsų skaitytojų siemet pirks automobilis. Kodėl tad nepirkti CHEVROLET? Jeigu jis užtikinai geras jūsų organizacijai duoti kaip prizą laimėjusiam konteste. Leiskite mums parodyti ir plačiau paaiškinti jums. DOWNES MOTOR CO. Inc. 258 Park Avenue Phone Park 2120 Worcester, Mass.

PARSIDUODA KRAUTUVĖ. Vieta gerai išdirbta, biznis geras. Aplinkui apgyventa lietuviams ir lenkais. Pirkes negailė. Butinai turiu parduoti savo dalį del sveikatos. Norintieji ateikite pasiterauti, matykite mane asmeniškai. 93 Ward st. 2 lubos, Krautuvė 181 Millbury st. Worcester, Mass. (24-8) Juozas Krasinskas.

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai

Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirkdamas visus savo muzikalius instrumentus čia, sutaipinsit pinigus. 18-29 Konczanin Music Shop 136 Millbury st. Worcester

LIETUVIŠKA UŽEIGA Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviška užeiga-valgykla. CHARLE'S LUNCH 94 Millbury St. Worcester, Mass.

FRANK ZALAPUG 56 1/2 ORANGE ST. WORCESTER, MASS. Atlieku visokį link namų pataisyimo medžio darba. Taipgi pentinų papieroju. Darba atlieku gerai.

F. J. McGRAIL Visokių rušių elektros įrengimai namams, dirbtuvėms ir krautuvėms 71 MAIN STREET WORCESTER, MASS.

Joseph J. Dirsas Teikiu patarnavimą laidotuviams ir išsėdavoju automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam. OFISAS 212 MILLBURY ST. Gyvenimo vieta 194 Millbury st. Tel. Cedar 4953

Aušrelės piknikas. Birželio 10 d. Aušrelė turės puikų privatišką pikniką ant ukės pas Starkų. Tel. Park 4040 W. N. ESTABROOK Žinomas Worcesterj gėlių laikytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių buketai, prienamomis kainomis 50-29 372 MAIN ST. WORCESTER, MASS.

KUOMET NORĖSITE RAKANDU Atminkite, kad mūsų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais. R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO. Worcester, Mass 166 Southbridge St.

Dr. J. C. Landžius (SEYMOUR) Lietuvis gydytojas ir Chirurgas Ofiso valandos: 15 ryto - 9-10 Po pietų -2-4 Vakare - 7-9. 85 TRUMBULL ST. Worcester, Mass.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užleikite į A. Kraučialio ir J. Krasinsko krautuvę. 181 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

ADVOKATAI BARKŲ IR ABODEELY 725 SLATER BUILDING Worcester, Mass. IGNAS J. BARKUS 101 Sterling st. Maple 4964. MICHAEL N. ABODEELY 71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA Mes kepame 6 rušių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos A. Duda ir V. Staliauskas 75 WARD ST. Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO. Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Visus d-deliame pasirinkime. 275 GREENWOOD ST. Worcester, Mass.

Lietuviškų Gėvėrykų Krautuvė 90 MILLBURY ST. Worcester, Mass. Vinco čėnos krautuvėje visomet galite gauti gorus gėvėrykus del visos savo šėmynos. Eriemas kaino ir užtikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS Žmonės, kuriems skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba. Ius greit balengvinti, įėjvatos Pepseic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. sėmonis del sampalo PEPSIC Seltzer CO. Worcester, Mass.

National Ice Cream Co. Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksia linkama patarnavimą. P. A. DEDYNAS 96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS. Telefonas: Park 7984

PRANEŠIMAS Šiuomi pranešu visiems vietos lietuviams, kad aš nupirkau BUCERNE IR GROSERNE tad meldžiu kuriems yra paranku atsilykinti. Mano krautuvė radada 29 FIFTH AVENUE WORCESTER, MASS. Savininkas Andrius P. Lukšys (25)

A. J. KATKAUSKAS Didžiausia Drapuų Krautuvė 2nt Millbury St. Vyrški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime. 372-376 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

RUKYKITE C. C. A. CIGARUS

LIETUVIŠKA SKUTYKLA 382 Millbury st. Worcester, Mass. Kerpm gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutum barzdas už 15c.

VINCAS DEGUTIS Generalis Kontraktorius Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet greitas. 15 ENGLEWOOD AVE Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS Lietuvis Graborius 340 HARDING ST. WORCESTER, MASS. Tel. Park 4156 Patarnauju laidotuviams ir išsėdavoju automobilius įvairiems reikalams

PETER BROTHERS COAL, WOOD & LUMBER Geras Patarnavimas 161 WASHINGTON STREET WORCESTER, MASS.

BEN. MENDELSON Advokatas ir registruotas notaras Lietuvos atstovbaj. Atlieku visus legaliskus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj. 390 Main St. Room 931-932 Worcester, Mass.

STERLING DAIRY MILK CO. Ant kiekvieno pareikalavimo visicinus pristatome į namus geriausį pienu ir smetona. Reikalaujam. Šaukite telefonu: Park 2992 arba Park 2992. 3 KANSAS ST. Worcester, Mass.

D-ro Alseikos Pasveikinimo Laiškas Iš Vilniaus

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINEI SANDARAI

Sirdingai sveikinu Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Aukštąjį Seimą, siūnciu geriausių linkėjimų Seimo dalyviams ir visai Sandaros organizacijai. Sirdingai sveikinu visus mano gerus pažįstamus Sandariečius, su kuriais man viešint Amerikoje prisieidavo susidurti ir draugiškai bendradarbiauti siekiant pažangos ir demokratijos sustiprinimo Lietuvoje. Lig šiolei nesveikinau Sandaros, nes penkerius metus stovėjau Vilniaus krašto lietuvių priesaky ir turėjau būti visai neitralus, kad išvengtų įvairių įtarimų. Sandariečiai labai daug yra padarę demokratijai sustiprinti Lietuvoje, bet dėja reakcija vėl musų tautos gyvenime išsigalėjo, o su jos pagalba pas mus Vilniuje išsigalėjo blogiausias rusies klerikalizmas.

Vilniaus provincijoje lenkų klerikalai varo lietuvių lenkinimo darbą per bažnyčias, šalina iš lietuviškų parapijų lietuvius kunigus, o susipratę Vilniuje musų klerikalai, kurie N. Lietuvos reakcininkų remiami, pagrobė į savo rankas visą jaunimo auklėjimą ir švietimo darbą, šalina iš liaudies mokyklų geriausius pažangius mokytojus. Štai neseniai įvyko musų gyvenime tiesiog skandalingas faktas. Vilniaus švietimo draugijos "Ryto" pirmininkas kunigas P. Kraujalis (kuris yra ir Viniaus Labdarybės Draugijos valdyboje, kuri išlaiko visas Vilniaus lietuvių prieglaudas), pašalinė nuo Vilniaus lietuvių pradedamosios mokyklos vedėjos pareigų visų pripažintą geriausią Vilniaus krašto liaudies mokytoją P. Tamulevičiūtę, vien tik dėlto, kad ji yra pažangus žmogus ir kun. Kraujalini nepataikavo. Jos vieton gi paskyrė p. Novickį žmogų ne tik neturinti reikalingo liaudies mokytojui apsišvietimo laipsnio, bet pasižymėjusi vaikų mušimu; vaikų mušimo pareigas jis atlikdavo, tiesa, ne toje mokykloje, bet prieglaudų Filaretų gatvėje, kur vedėjos prašomas dažnai lankosi. Tai prieglauda Labdarybės Draugijos vedėjai klerikalai drįsta vadinti D-ro J. Basanavičiaus vardu prieglauda, nori ir oficialiai tą nutarimą pravest, visai neatsižvelgiant į pažangiųjų lietuvių veikėjų pasiūlymus. Tai būtų tik profanacija D-ro Basanavičiaus vardu. Pastaruoju laiku, po kelių mėnesių darytų pastangų Vilniaus pažangiųjų lietuvių švietimo draugija "Kultura" gavo leidimą atidaryti seminariją liaudies mokytojams ruošti. Tą seminariją pernai rudenį del vadinamų retarsijų lenkų valdžia buvo uždarius. Ji buvo minėtos

draugijos "Ryto" žinioje, o toje draugijoje yra įsivyravusi minėto kunigo Kraujalio, musų klerikalo vado diktatura. Aišku, kad seminarijos svarbiausis uždavinys buvo auklėti klerikali pataikunus, o ne gerus liaudies mokytojus. "Kultūros" draugijos pastangas klerikalai apšaukė vienybės griovimu, nors patys, ypač gi kun. Kraujalis visą laiką rupinosi vienybę griauti, dabar gi griuvus "Kultūros" draugijai leidimą atidaryti seminariją, jie skelbia, kad lėšų jai neduosią (jų rankose dabar randasi iš bendros visuomenės gautos aukos) ir seminariją boikotuosią. Aiškiai pasirodė, kas iš tikrųjų musų klerikalams rūpi, jiems rūpi tik jų viešpatavimas, o ne liaudies švietimas. Jaunimas, žinoma, jų boikoto neklausys, nes pradėjus eiti laikraščiai "Vilniaus šviesa" savo daugumoj jau yra susipratęs.

Už visus šiuos viešai skelbiamus faktus imu pilną atsakomybę. Apie juos rašau ir Vilniuje mano vedomame laikraštyje "Vilniaus šviesa". Del klerikalų elgesio ir jų pastangomis Vilniaus lietuvių vienybės ardymo, padėtis susidarė tokia, kad jau tylėti, del "šventos" vienybės ir "bendros" kovos nebegalima, prisieina šauktis į visą lietuvių tautos pažangią visuomenę ir į visus geros valios lietuvius.

Pažangiesiems Vilniaus krašto lietuviams prisiekta kovoti ant dviejų frontų, nuo Vilniaus lietuvių pradedamosios mokyklos vedėjos pareigų visų pripažintą geriausią Vilniaus krašto liaudies mokytoją P. Tamulevičiūtę, vien tik dėlto, kad ji yra pažangus žmogus ir kun. Kraujalini nepataikavo. Jos vieton gi paskyrė p. Novickį žmogų ne tik neturinti reikalingo liaudies mokytojui apsišvietimo laipsnio, bet pasižymėjusi vaikų mušimu; vaikų mušimo pareigas jis atlikdavo, tiesa, ne toje mokykloje, bet prieglaudų Filaretų gatvėje, kur vedėjos prašomas dažnai lankosi. Tai prieglauda Labdarybės Draugijos vedėjai klerikalai drįsta vadinti D-ro J. Basanavičiaus vardu prieglauda, nori ir oficialiai tą nutarimą pravest, visai neatsižvelgiant į pažangiųjų lietuvių veikėjų pasiūlymus. Tai būtų tik profanacija D-ro Basanavičiaus vardu. Pastaruoju laiku, po kelių mėnesių darytų pastangų Vilniaus pažangiųjų lietuvių švietimo draugija "Kultura" gavo leidimą atidaryti seminariją liaudies mokytojams ruošti. Tą seminariją pernai rudenį del vadinamų retarsijų lenkų valdžia buvo uždarius. Ji buvo minėtos

nebėra del bendrų priežasčių, del suardytos politinio bendradarbiavimo vienybės musų tautos.

Jeigu norimą, kad Vilniaus krašto lietuvių išliktų gyvi ir apsišvietę, tai Amerikos lietuvių turėtų remti tikrai pažangias Vilniaus krašto lietuvių organizacijas, kaip tai "Kultura". "Vilniaus šviesa" (apie tą laikraštį yra susipratęs visas pažangus Vilniaus jaunimas) ir tas draugijas, kuriose turi viršų pažangieji Vilniaus lietuvių, kaip tai Lietuvių Mokslo Draugija, Liet. Sanitarinės Pažangios Draugija. Pažangiųjų musų organizacijų sustiprėjimas turėtų daug įtakos į visą musų tautos pažangą. Mes vilniečiai, žinoma, galime tik varyti tautinį, kultūrinį kurbinį darbą, o ne politinę agitaciją prieš N. Lietuvos valdžią, kurią varo susipratę Vilniuje emigrantai iš N. Lietuvos. Jų agitacija iš labai įtartinių šaltinių šelpiama ir per daug jau nekultūringa, tikrai sustiprina diktaturą, nes tautininkai gerai mokėjo išnaudoti plekaitininkų elgesį ir tuomi sukompromituoti socialdemokratų, kurie nustoję daug įtakos, o buvo rimta jėga.

Pakilus apsišvietimui ir ypač darbo žmonių susipratimui demokratinei tvarkai lengvai ir ramiai būtų galėtų būti grąžinta. Be abejoj ir dabar didelė musų tautos dauguma yra nusistačiusi prieš diktaturą, stoka tik aktingumo ir vienybės pažangiųjų lietuvių srovė. Sandariečiai pasilieka, žinoma, ištikimi pažangos ir demokratijos idealams. Jei kai kurie laikinai ir nukrypę nuo to idealu, tai gal tai įvyko del jų baimės komunistų įsigalėjimo Amerikos lietuvių tarpe, nes gal pradžioj kai kurie veikėjai per griežtai smerkė įsikurusią po perversmi N. Lietuvos valdžią. Perversmo priežastys juk buvo daug gilesnės, o ne vien tik nedidelės žmonių grupės valdžios troškimas.

Sunku mums ir įsivaizduoti, kad laisvos Amerikos demokratinė respublika lietuvių piliečiai būtų diktatūros šalininkai ir remėjai; jeigu kai kurie neva ją remia, tai gal tai bus tik nesupratimai. Tie nesupratimai su laiku be abejoj išnyks, "Sandara" eis stipryn ir vienas pažangiųjų Amerikos lietuvių, rupindasi tautininkai sugyventi ir su socialistais, nes kuo daugiau bus vienybės pažangiųjų demokratų tarpe, tuo greičiau musų tauta atgaus demokratinę tvarką, pilną laisvę ir pasieks visus savo idealus.

Lai gyvuoja visi Sandariečiai! Lai gyvuoja visi ta.

pažangieji Amerikos lietuvių!

Dr. D. ALSEIKA,
"Vilniaus šviesa"
Redaktorius
Vilnius,
1928 m. gegužės 20 diena.

P. S. Prašyčiau ir kitų pažangiųjų Amerikos lietuvių laikraščių panaudoti mano straipsnyje išdėstytus faktus ir patarimus, ypač jeigu Vilniaus klerikalai atsiųs į Amerikos lietuvių laikraščius atsakymą į mano straipsnį atspausdintą keliuose Amerikos lietuvių laikraščiuose balandžio mėnesį. Del to straipsnio esu gavęs keletą laišku iš Amerikos. Kai kurie tų laišku autoriai klausia, kaip reikia su prasti mano posakį, kad Viln. Labdarybės vedėjai iš našlaičiam skiriamų aukų pirkę namus. Namus pirkto, žinoma, ne sau, o draugijai, bet pirkto tokius kurie visai neatatinka draugijos tikslams, o tik klerikalų viešpatavimo sustiprinimui, pirkto ne iš specialiai tam tikslui gautų lėšų, o iš našlaičių išlaikymui gautų aukų. D. A.

Chicago žinios

ISPUDŽIAI IŠ PEREITOS KAPINŲ SVEN-TĖS

Cia randasi dvejose lietuvių nuosavios kapinės. Vienos yra šv. Kazimiero, kur ilsisi tukstančiai musų tautiečių jau nuo trijų dešimčių metų. Kitų ir užrašai jau išdile.

Gegužės 30 d. pilni kapai mirgėjo žmonių ir lietuviškų vėliavikių. Tuojau pažinti, kad ten yra lietuvių tautinės kapinės, kur laisvai laidojami ir tautiškai pagerbiami musų mirę giminės ir artimieji, draugai ir buvę geri pažįstami.

Cia jau ir Dėdė Šernas. Paminklo modelis pastatytas prie įėjus, kad kiekvienas atėjęs galėtų pamatyti, koks bus Dėdei paminklas pastatytas. Ant jo kapo turbut Pam. Stat. Komiteto padėta parašas "Dėdė Šernas" Rašytojas. Žmonių apsilankę daug tukstančių. Buvo ir programos: griežė orkestra ir choras. Net prakalbų buvo, o Chicagos bolševikų papišis Andriulis bandė net numirėlius suagituoti į bolševikus ir susikvies raudonų davatku dargi internacionalą uždainavo. Tas labai įžeidė gerus lietuvius, kad Maskvos tvaikas net mirusiemis ramybės neduoda.

Musų laisvos tautinės kapinės, gavusios ramybės nuo Rymo davatku turi apsilvolyti ir nuo Maskvos davatku. Tai yra pačių lietuvių amžino poilsio vieta. M. Šilis

SPAUDA MUSŲ TAUTINIO IR KULTURINIO IŠLIKIMO PRIEMONĖ

Spaudos išlaikymo problema musų spauda yra pamatinu akmeniu musų kultūrinės nepriklausomybės Amerikoje

Iki šiol mes lietuvių gyvendami Amerikoje gerėjome savo "kultūrinę nepriklausomybę", kurią įsteigėme Washingtono žemėje; kaip pagėdijai ir remtiniai atvykome į garbingą Washingtono įstatymais Respubliką ir jos žvilnia sukūrėme savą kultūrinę nepriklausomybę, tapome laisvais gyventojais, demokratiški ir statymai J. V. Amerikos leido mums turėti visa tai, kuo mes negalėjome gauti nuo žiaurais Rusijos caro — kultūrinę laisvę.

Tikrai, musų gyvenimas kultūrinis atžvilgiu Amerikoje buvo ir yra tartum nepriklausomas, musų troškimas turėti savo spaudą tapo atsiestas Amerikoje pirmą kartą Lietuvoje; dar prieš 1905 m. Amerikoje mes spausdinome knygas ir laikraščius lietuvių kalboje, platinome spausdintą žodį tarpe savo viengėnių, aiškinome savo tamsiai sulenkėjusiam liaudžiai, jog mes esame lietuvių. Musų spauda Amerikoje suvaidino svarbią rolę musų tautos atgimimo periode, musų spauda tapo pamatu musų kultūrinės pažangos, per spaudą mes atsiskyrėme nuo lenkų, kurie kaip Lietuvoje taip ir čia Amerikoje bandė sulenkinti mus.

Lenkai mums brukę į rankas lenkišką laikraštį ir knygą, taip pat jie elgėsi ir čia Amerikoje, per bažnyčias ir lenkišką spaudą stengėsi lietuvius laikyti savo glėby. Amerikoje neilgai mes buvome lenkų "broliais," neilgai mes matėme jiems Bažnyčias ir rėmėme jų spaudą, kaip tik pasirodė lietuviškas laikraštis, knygelės ir brošiūrėlės, mes tolime nuo lenkų kultūros ir polskos vjeros; lenkai nusigando pamatę, jog mes statome savo Bažnyčias, tveriam organizacijas, tiesiam pamatui savo tautiškai kultūrai, musų silpna jaunutė spauda tapo kampin. pamato akmeniu, ant kurio prasidėjo musų tautiškai nepriklausoma kultūra Amerikoje.

Rodas nebė reiktu daug aiškinti musų spaudos reikšmę ir jos suvaidintą svarbią rolę musų gyvenime čia Amerikoje; kol neturėjome savo spaudos, musų liaudis ir jos vadai klajoję lenkiškoj avinyčioj, bet atsiradus spaudai lietuvių umiai traukėmės nuo lenkiškos "brolybės" ir polskos Bažnyčios, vos tik apie dvidešimt metų pralinkus, lietuvių tapom gy-

va tauta, o tą gyvybę mums davė spauda, jei ne spauda, tai keli šimtai Ki dirku, Basanavičių, Baranuskų ir Vaičielių, bet nevalioje prikelti lietuvių tautą iš lenkiško miego, nes be spaudos yra sunku perduoti žmogaus mintis, neįmanoma pasiekti kiekvieno žmogaus susingusi prota, tik spausdintas žodis gali atlikti tą svarbią misiją.

Amerikos lietuvių pradedame nutukti nuo savo tautiškos kultūros, tolimame del to kad mes nebranginame savo spaudą, neplatiname ją, neskaityme savus laikraščius ir knygas; musų spauda Amerikoje nyksta, o su jos nykimu nyksta musų tauta; kas kaltas už tai aišku, jog mes patys. Nūnai visi musų rašytojai, redaktorai ir veikėjai aimanuoja; skundžiasi del lietuvių ištautėjimo. Taip, mes nykstame Amerikoje, šaly kurioje mes turime laisvę būti gyvais ir auklėti, palaikyti musų tautišką kultūrą.

Musų spaudos išlaikymo problema tokiame blogose sąlygose yra begalo sunki, nebegalima ją bus išspręsti, jeigu mes metas po meto vis labiau tolsime nuo lietuvišties; kame priežastis musų tautiško marušdintą žodį tarpe savo viengėnių, aiškinome savo tamsiai sulenkėjusiam liaudžiai, jog mes esame lietuvių. Musų spauda Amerikoje suvaidino svarbią rolę musų tautos atgimimo periode, musų spauda tapo pamatu musų kultūrinės pažangos, per spaudą mes atsiskyrėme nuo lenkų, kurie kaip Lietuvoje taip ir čia Amerikoje bandė sulenkinti mus.

Lenkai mums brukę į rankas lenkišką laikraštį ir knygą, taip pat jie elgėsi ir čia Amerikoje, per bažnyčias ir lenkišką spaudą stengėsi lietuvius laikyti savo glėby. Amerikoje neilgai mes buvome lenkų "broliais," neilgai mes matėme jiems Bažnyčias ir rėmėme jų spaudą, kaip tik pasirodė lietuviškas laikraštis, knygelės ir brošiūrėlės, mes tolime nuo lenkų kultūros ir polskos vjeros; lenkai nusigando pamatę, jog mes statome savo Bažnyčias, tveriam organizacijas, tiesiam pamatui savo tautiškai kultūrai, musų silpna jaunutė spauda tapo kampin. pamato akmeniu, ant kurio prasidėjo musų tautiškai nepriklausoma kultūra Amerikoje.

Rodas nebė reiktu daug aiškinti musų spaudos reikšmę ir jos suvaidintą svarbią rolę musų gyvenime čia Amerikoje; kol neturėjome savo spaudos, musų liaudis ir jos vadai klajoję lenkiškoj avinyčioj, bet atsiradus spaudai lietuvių umiai traukėmės nuo lenkiškos "brolybės" ir polskos Bažnyčios, vos tik apie dvidešimt metų pralinkus, lietuvių tapom gy-

pinę kovą mes nejuociomis pateksime į svetimų politišką vergiją arba laipsniškai per demoralizaciją išnyskime.

Artinantis ALTS. ir SL. A. Seimams, nariai šių organizac. yra musų tautos veiklusis ir vadovaujantis elementas Amerikoje, todėl mūsų viengėnių yra pareiga sekamuose Seimuose tarti žodį spaudos ir jaunimo reikalais; kiekvienas delegatas besirengiantis į šiuos Seimus privalo giliai pamąstyti, prisirengti iš kalno gvildenimui šių problemų, ypatingai spaudos problemas išrišimui, nes spauda yra ramsčių visų musų ideologiją, be spaudos mes nevaliosime prideranciai vesti organizatyvų darbą, nesutelskime ir neišauklėsime savo jaunimą tokiu koku mes norime jį matyti, tik su spaudos pagalba galima atsiekti mūsų aspiracijas.

Todel atminkime jog dabar yra paškutinė proga, paskutinis momentas kuriame privalome veikti ir išvengti tamsios ateities musų tautai Amerikoje; kol dar musų įjeigos nėra visiškai suparaliziuotos, kol dar organizacijos ir spauda šiaip taip laikosi, tati dabar laikas padaryti klaidų pataisymus, laikas atlikti tuos darbus, kurie yra būtini ir negalimi atidėlioti. Sandariečiai, jūs esate patriotai, iki šiol buvę jusų pirma užduočia lietuviškos palaikymas Amerikoje, tati su šiuom ALTS. Seimu, padarykite savo pasižadėjimą ir jį būtina išpildykite!

V. M. Klausitis

GERA PROGA

Parsiduoda vyrišku drapanų štoras. Taipgi yra ir čėverykų; vyrams, moterims ir vaikams. Gera vieta ant gero streeto ir lietuvių tirstai apgyventa, labai gera proga kas nori eiti į biznį. Visas sutaisyta pagal naujausią madą. Biznis gerai išdirvęs ir nenoriu kad patektų į žydų rankas. Greitai turiu parduoti. Priežastis par davimot; del nesveikatos. Norintieji pirkti, atsišaukite pas Joseph Butwill, 722 Bank st. Waterbury, Conn. (27)

VISIEMS PATINKA!

Nors politiškai ir ekonomiškai klausime lietuvių nuomonės nesutinka, bet kaslink NAUJOKŲ CIGARŲ gerumo tai nėra partijų ne ginčų, bet visi sutinka, kad JŲ cigarai yra geriausi ir labiau juos myli rukyt ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučiai, po vardu JONO—JOHN'S CIGARS po 10c. arba PETRO ir DLK. Vytauto Ekstra po 15c. tai faktas žmonės kalba, apart daug kitų.

Draugas S. Reikauskas, 214 Schuykill Ave., Shenandoah, Pa., tukstančiais parašė rašius ir skmingai pardavinėja. Rašo: Jusų Cigarai labai tinka, juos visi myli rukyt, Mr. J. J. Urbasa, 101 Oak St., Lawrence, Mass. jau kelio meta daug pardavinėja Retai ir Wholesale savo Generali Krautuvis.

J. Naujokas, Taippat J. Balsevicius, 51 Sheridan Street, Wilkes-Barre, Pa., o p. L. G. Natkevičius, 108 Meadow st. Waterbury, Conn., Notary Public, rašo taip J. Naujokas, nuo agento nusipirkau Jusų cigarų ir jie kaipman taip ir mana kostumieriams labai patinka. S. Senkus, 21 Edward St. Waterbury, Conn. rašo: Cigarus apturėjau, ačiū! Jie yra geresni už geriausius.

Daugybė Brooklyne ir kituose miestuose taip dēnvoja už gerą išdirbimą cigarų. Todel, malonus viengėniams, savo miestuose pas biznieriū visur reikalaukit viršūj pamintais vardais cigarų: Restaurantuose, Užeigose, paš Barberius, Klubuose, Sioruose.

Mes prisitauciam ir apmokam pašto lėšas, visur Amerikoje. Kas rukyt ir džiaugis! Adresuot.

NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBTUVĖ
267 DIVISION AVENUE BROOKLYN, NEW YORK

BOSTONAS IR APIELINKE

PUIKUS SANDARIECIU PIKNIKAS LAWRENCE, MASS.

Pereitą sekmadienį įvyko skelbtasis ALTS. Centro piknikas, kurį rengė I Apskritis Lawrence, Methuen, Mass.

Kadangi visą šeštadienį lijo, tai daugelis buvo vilties netekę, kad būtų geras oras sekmadieniui, bet laikraščiuose dėdė wethermanas pašėlėbė, kad bus oras neblogas ir jis neklydo, nes Fortuna davė ne tik gerą orą, bet tokį kokio tikta galima buvo norėti.

Privaziavo tiek, kad žinovai tvirtina, jog buvo dar daugiau kaip pernai met. Vežimų, žmonių pilnas parkas. Visi linksmi saulutė ir miško sveikamo ore.

Reikia paminėti daug padėjus darbu ir šiuos bostoniškius: gerb. Songailienė, Stasys Naudžiunas ir Kudarauskas. Piknikas baigėsi tik apie 9 v. vakaro. Visais atžvilgiais jis nusisekė, kaip nebegalima geriau.

Massachusetts Attorney General Reading šio birželio 7 d. įteikė atsistatydinimo pareiškimą. Jo karjera pasibaigė labai negarbingai.

prašomas turėjo pakartoti. Taip pat puikų pasisekimą turėjo p-lės Cerniauskaitės, dainavo solo ir duetu.

Duetų stygų instrumentais davė p-lės A. Kontrimiūtė ir Mickevičiūtė ir p-lės J. Jasinskaitė, Pronsunkiūtė ir Kasparaitė. Akompanavo programoj pasikeičiant p-lės Tatatoniuotė, A. Markevičiūtė ir Kasparaitė.

Lawrence Tautiškas Choras bendrai vedamas p. J. Tamulionio ir specialius mergaičių choras padainavo su geriausiu pasisekimu po keletą dainų. Taip Lawrence ir Bostono jaunuomenė gražioj sutartinėje linksmino savo tautiečius ir kėlė jų sielas į meno ir grožės aukštybes.

Report, P.

READINGAS NUSIVERTE

PIKNIKAS

Gedemino Lietuvių Ukėsu Draugijos, Boston, Mass. Panedėlyje, 18 Birželio (June), 1928 Pradžia 10 val. ryte Keistučio Draugijos darže East Dedham, Mass. OAKLAND GROVE Malonėkit visi dalyvauti tame piknike be skirtumo, nes bus visoių valgiu ir gėrimu, taipgi žaislu ir muzikos.

PIKNIKAS

RENGIA ALT. SANDAROS 2-RAS APSKRITYS BIRŽELIO-JUNE 17, 1928

Prasidės 10 valandą iš ryto ir tęsis iki vėlybos nakties

LINDEN PARKE Union City, Conn.

Programa bus įvairiausia ir tęsis kelias valandas. Programoj dalyvaus svečiai iš Brooklyn, N. Y. butent Trubadurų. Kvartetas išpildys puikią dainų programą.

Bus smagu išgirsti pirmą sykį dainuojant tuos trubadurus. Jie mums padainuos ir prijuokins ligoties. Tad visi rengimos pamatyti ir išgirsti, nes gali būti, kad kitos tokios progos neikuomet nebepasitaikys. Brooklyn Trubadurai yra visoj plačiausioj apylinkėje pagarsėję, kaipo didelė naujenybė.

KELRODIS: Atvažiaucus ligi Linden Street tiesiog ir parkas, kur bus iškabinti ženklai (sainos) ant stulpų.

ALTS. 2-ro Apskričio RENGIMO KOMISIJA

cash pinigais tipa! Skandalas iškilo veik metams suėjus ir praėjo dar pora mėnesių kai ir po skandalo Readingas vengė atsistatydinti. Jo pavyzdys nebus į sveikatą Jungt. Valstijų valdininkų vardui.

NAUJAS LIETUVIS INZINIERIUS

Walter E. Norkevičius, (Norton), dabartinis Vaižbos Buto Sekretorius, Birželio 5-to dieną šių metų, gavo inžineriaus diplomą nuo Massachusetts Institute of Technology, kur jisai pašekmingai baigė mokslą su laipsniu Bachelor of Science. P. Norkevičiaus baigė naują kursą, vadinamą "Engineering Administration" specializuodamas į chemijos šaką. Šitame kurse reikėjo susipažinti su įvairiomis stambiojo biznio problemomis lygiai manifikturėje kaip ir komercijoje. P. Norkevičius yra pirminis Lietuvos baigęs šita inžineriaus skyrių Reikia pastebėti, kad p. Norkevičius buvo vienas iš pirmiejiu mokinių savo klasėj Technologijoje.

Piknikas

REMITE BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "SANDAROJ"

REMKITE BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "SANDAROJ"

P. S. Nauji nariai bus priimami už pusę įstojimo į minėta draugija. Kviečia Komitetas.

P. S. Nauji nariai bus priimami už pusę įstojimo į minėta draugija.

REMKITE BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "SANDAROJ"

NO. ABINGTON, MASS.

Didžiausias ir geriausias mūsų biznierių miltų ir anglių olseknikas p. P. Shatst su savo motere išvažiuoja į Lietuvą June 16 ont 3 mėnesių. Laimingai jiems sugrįžti.

Lietuvaitė

Parsiduoda didelė ir GERA FARMA

40 akery žemės, didelis sodnas su 300 obelių, geras namas su 12 kambarių, didelė barnė su visomis mašinirijomis. 9 karvės, 2 arkliai, su vežimais ir viskuo, prie didelio State Road kelio. Beveik vidury miesto. Binis gerai eina. ebt esu per senas, tai delto ir turiu parduoti. Kreipkitės prie K. Vaskevičiaus, 2 Alliston St., Medway, Mass. (25-28)

T. MATAS REAL ESTATE AND LOANS 827 BANK STREET Waterbury, Conn.

Niekas nežali būti palyginamas, kaip istrynimus su geruoju, senuoju Pain-Expelleriu. Kai tik pastebite apšiekimā šaltio, tuojau naudokit si garsu naminiu nagelbiniku. Kad išvengtu tolesniu komplikacijų. Šis ir yra "Pain-Expeller". Tęmykit, kad būtų inkaro vaizbaižančiai ant pakelio. F. A. D. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

VYRAI TURINTI PIRMAS POPIERAS

gal parsikviesti jau savo žmonas (pačias) ir vaikus iki 21 metų senumo, kvotoje su pirmyste (metuose 172 žmones viso). Laivakortės nuo Kauno į New Yorką \$132.50; nuo Klaipėdos \$118.50, Rašykite tuojau šiuo adresu P. MIKOLAINIS Agency 188-190 SANDS ST BROOKLYN, N. Y. (26-28)

South Boston Supply Co.

NAUJA LIETUVIO MODERNISKA GELEZINIŲ - DAIKTŲ KRAUTUVĖ

- Boston ar Dutchboy Lead, 100 svarų \$11.25
40-40-20 Baltas Paistas, galionas 2.75
Inside Spar vanisius, galionas 1.89
Flat White pentas 1.75
Baltas šelakas 1.75
Savogran pauderis, svaras .10
Oxalic Acid 25
8 colių calcimine brošius 2.75
4 colių Siemis Brošius .98
Night Latch su 3 raktais 1.25
No 50 Garbage Receiveris 9.75
5 colių Floats 40c
5 pėdų Vania su visomis reikmenimis 27.00
Sienoms popiera rolas 5c ir augščiau.

Taipgi padarom raktus, sutaisom spynas ir primam užsakymų del langų, durų ir china klosetų. Viską pristatom į pirkėjo namus veltui. SOUTH BOSTON SUPPLY CO. 384 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Telephone So. Boston 4683

DR. R. CHERNIAK Dentistas Visas darbas garantuotas už priemiamiausių kainą 392 BROADWAY Tarp E ir F st. S. Boston, Mass. Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

H.S. Stone O.D. Akių Specialistas 399a BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

MIKADO The YELLOW PENCIL WITH THE RED BAND Have Your Scribbles Analyzed

Louise Rice, world famous graphologist can positively read your talents, virtues, and faults in the drawings, words and what notes that you scribble when "lost in thought".

BOOKKEEPER Reikalinga knygvėdė ir stenografė, turbut patyrusi ir atsakanti darbininkė.

LITHUANIAN AGENCY 545 E. Broadway So. Boston, Mass. (24)

Lietuvis Optometristas 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

DR. J. C. LANDZIUS 373 BROADWAY Kampas E Street Viršui Sidlauskos aptiekos Val. 9-9

Penkių Metų Vienam Sasiuviny MIKO PETRAUSKO "KANKLES"

Galima gauti Sandarą. Kaina \$5.00. PUKI PROGA

NAUJAS "RIMBAS" pilnas pavėkslų, dainų ir juokų. Visai kitokis negu pirmiau buvo.

A. O. Šalna (SHALNA) Lietuvis Advokatas

D.A. ZALETSKAS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS 877 & 418 Cambridge st. CAMBRIDGE, MASS.

Aleksander Slowik VAISTINE Mes prirengiame vaistus atšargiai su aukštu patyrimu

B. KONTRIM LIETUVIŠKAS CONSTABLE Real Estate, Insurance Broker

P. J. AKUNEVIČIUS LIETUVIS GRABORIUS SUTELIMA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMA

Lietuviška Aptieka Jeigu norite teisingų vaistų ir užužmintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių Lietuviškų saknų.

NAUJOJ VIETOJ NAUJAS PRAISAI! Sutaip ant ordelio po 30 doleriu ir aukšciau, taip pat senus tal-sau, prosinu, isivalau palieka kaip naujus. Motoru ir vyru. Lietuvis Savininkas

Paul J. Jakmauh, M.D. (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

TITUS P. GREVIS ARHITEKTAS IR INZINIERIUS Budavoju namus pagal užsakyma, padarau visokius piekus, išinruoju žemę, gaminu permitus del garadžu, dūrau viską pigiai, gerai ir gražiai.

Lietuvys Advokatas VEDA VISOKIAS PROVAS kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo

Dr. M. Vincent Casper (KASPARAVICIUS) DENTISTAS periskelcia naujion vieton, kur pil-dis savo profesjos pareigus už-simduojas ir abelias identiscerija.

APTIEKA Kurioje galima gauti visokių gyduliu ir įvairių saknų. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

PINIGU PASKOLA Jei jumis reikia pirmą ar antrą mažo ar dideliu mortgago už-eminaišj nuostintj gali gauti pas ma-ne, taipgi perku antrus mortgagos

P. J. KAY 10 Tremont St. Boston, Mass. Room 508